

การศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้าย
ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

นางสายสมร ทองอยู่

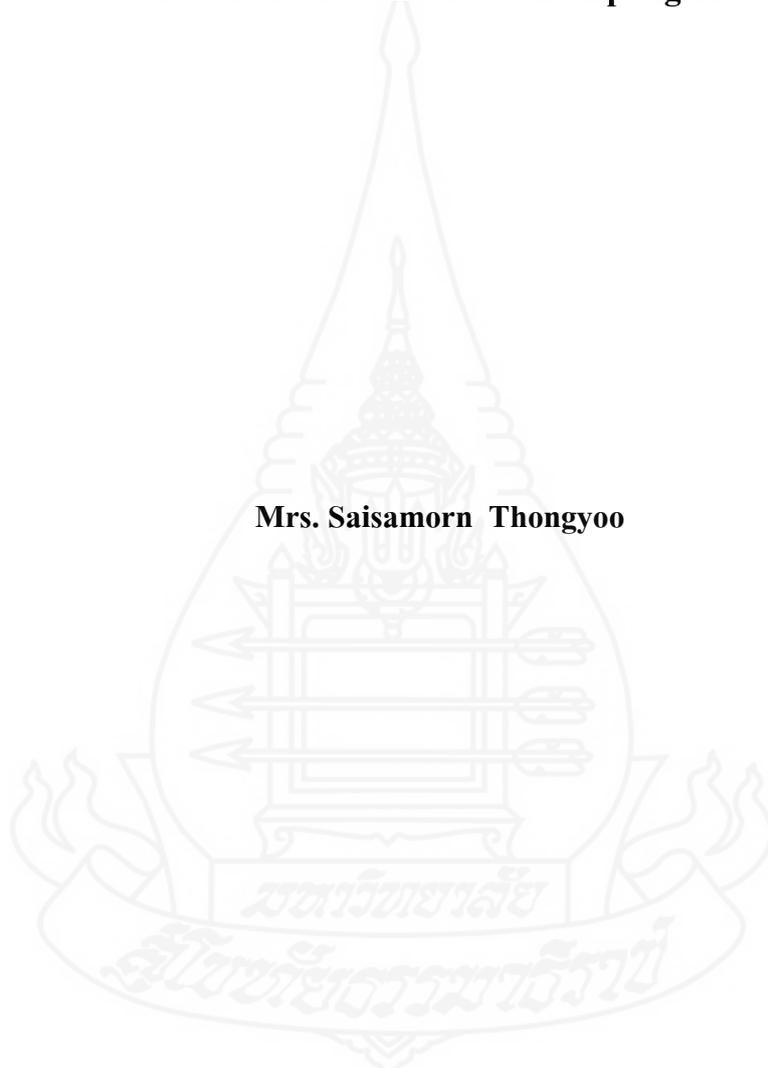

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

**The Marginal Propensity Consumption
of State Welfare Cardholder in Lampang Province**

Mrs. Saisamorn Thongyoo

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

the Degree of Master of Economics

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2018

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง
ชื่อและนามสกุล	นางสายสมร ทองอยู่
วิชาเอก	เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ อู่อานนท์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2562

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.พจน์ อู่อานนท์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คำนวณอัตรา การศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการ
แห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษา นางสาวสมร ทองอยู่ **รหัสนักศึกษา** 2606001036 **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อูยานนท์ **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค และตัวชี้วัดที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง และ 3) เพื่อศึกษานโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 จังหวัดลำปางจำนวน 238,371 คน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย

ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจังหวัดลำปางส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.50 มีสภาพร่างกายปกติ คิดเป็นร้อยละ 94.50 เป็นวัยทำงาน (อายุระหว่าง 21-60 ปี) คิดเป็นร้อยละ 73.50 มีระดับการศึกษาสูงกว่าการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น (สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น) มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 66.50 มีสินทรัพย์ได้แก่ บ้าน ที่อยู่อาศัย และที่ดินเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 56.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,280.33 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 5,003.15 บาท 2) ค่าความโน้มเอียงค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค เท่ากับ 0.93 ค่าตัวชี้วัดเท่ากับ 14.28 3) รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เช่น ส่งเสริมการฝึกอาชีพ เพื่อให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ความโน้มเอียงของการบริโภค หน่วยสุดท้ายบัตรสวัสดิการ
แห่งรัฐ, จังหวัดลำปาง

Independent Study title: The Marginal Propensity Consumption of State Welfare Cardholder in
Lampang Province

Author: Mrs. Saisamorn Thongyoo; **ID:** 2606001036; **Degree:** Master of Economics;

Independent Study advisor: Dr. Porphant Ouyyanont, Professor;

Academic year: 2018

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the socio-economic background of state welfare cardholders in Lampang province 2) to study the marginal propensity consumption and its multiplier increasing incomes of state welfare cardholders in Lampang province, and 3) to study government policies and measures on state welfare project.

The study population was 238,371 people who were state welfare cardholders in the state welfare registration project of Lampang province. The study data were collected by questionnaires of 400 sample population. The statistic analyses used in this study were average, percentage and simple regression.

The study results found that 1) the sample of state welfare cardholders in Lampang were mostly female as 54.5 %, having good health as 94.50 %, in working ages (between 21-60 years) as 73.50 %, having higher education levels than compulsory education as 66.50%, working as farmers as 54.6 %, having own assets such as houses, residences, and lands as 54.50% and having debts as 56.50%. Further, they had average incomes in 5,280.33 baht per month and average expenses of 5,003.15 baht per month. 2) their marginal propensity consumption was at 0.93 and the multiplier was at 14.28. 3) the government should establish short-term and long-term assistance policies such as promoting vocational training so the sample population who were state welfare cardholders would be self-reliant sustainably.

Keywords: State Welfare Cardholder, Marginal Propensity Consumption, Lampang Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาและเรียบเรียงการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.พอพันธ์ อุยยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาและตรวจแก้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล จตุพร ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลทางเศรษฐมิติ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อภิญา วนเศรษฐ ที่กรุณารับเป็นกรรมการในการสอบปกป้องการศึกษาค้นคว้าอิสระและได้ให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในจังหวัดลำปางทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณครอบครัวของผู้ศึกษาที่ให้กำลังใจผู้ศึกษาเสมอมาตลอดระยะเวลาในการศึกษาค้นคว้าอิสระ เจ้าหน้าที่สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือตลอดมา

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ หากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้ ณ โอกาสนี้

สายสมร ทองอยู่
ธันวาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำปาง	9
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560	14
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐและหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล	22
ทฤษฎีการบริโภคของเคนส์	25
ข้อมูลความยากจนในประเทศไทย	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	44
ส่วนที่ 1 ภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในจังหวัดลำปาง	44
ส่วนที่ 2 ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค	51
ส่วนที่ 3 ตัววัดที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้.....	53
ส่วนที่ 4 นโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล.....	54
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
สรุปการวิจัย	55
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	66
ก แบบสอบถาม.....	67
ข พระราชบัญญัติ การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม พ.ศ.2562	70
ค ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
ประวัติผู้ศึกษา	85

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1	จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ..... 2
ตารางที่ 1.2	เส้นความยากจน (Poverty line) จำแนกตามจังหวัด ปี พ.ศ.2543-2560 รายปี..... 3
ตารางที่ 2.1	ประชากรจังหวัดลำปาง พ.ศ.2559 รายอำเภอ..... 10
ตารางที่ 2.2	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายจังหวัด พ.ศ.2545-2560..... 11
ตารางที่ 2.3	ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายจังหวัด พ.ศ.2552-2561..... 12
ตารางที่ 2.4	จำนวนผู้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ ..... 17 จำแนกตามวงเงินที่ได้รับการช่วยเหลือ
ตารางที่ 2.5	จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ..... 18 จำแนกตามค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภค
ตารางที่ 2.6	จำนวนผู้รับบัตรสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ..... 19 จำแนกตามค่ารถ บขส.
ตารางที่ 2.7	จำนวนผู้รับบัตรสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ..... 20 จำแนกตามค่ารถไฟ
ตารางที่ 2.8	จำนวนผู้รับบัตรสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ..... 21 จำแนกตามค่าก๊าซหุงต้ม
ตารางที่ 3.1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างรายอำเภอ..... 40
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามเพศ..... 45
ตารางที่ 4.2	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามเพศ..... 45
ตารางที่ 4.3	ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามสภาพร่างกาย..... 46
ตารางที่ 4.4	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามสภาพร่างกาย..... 46
ตารางที่ 4.5	ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามอายุ..... 47
ตารางที่ 4.6	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามอายุ..... 47
ตารางที่ 4.7	ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามระดับการศึกษา..... 48
ตารางที่ 4.8	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามระดับการศึกษา..... 48
ตารางที่ 4.9	ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามอาชีพ..... 49
ตารางที่ 4.10	การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามอาชีพ..... 49
ตารางที่ 4.11	ข้อมูลสินทรัพย์ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ..... 50

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.12 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามสินทรัพย์.....	50
ตารางที่ 4.13 ข้อมูลหนี้สินของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ.....	50
ตารางที่ 4.14 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามหนี้สิน.....	51
ตารางที่ 4.15 ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่าย.....	51
ตารางที่ 4.16 ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค.....	52

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 ระดับรายได้ครัวเรือนบนเส้นความยากจน(Poverty line).....	4
ภาพที่ 2.1 รายได้และค่าใช้จ่ายประชากรต่อครัวเรือนภาคเหนือ พ.ศ.2560.....	13
ภาพที่ 2.2 ฟังก์ชันการบริโภคของเคนส์.....	26
ภาพที่ 5.1 สถานการณ์ความยากจนในประเทศไทยปี 2543-2559.....	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลมีบทบาทหน้าที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในระบบเศรษฐกิจซึ่งหน้าที่ทางเศรษฐกิจที่สำคัญของรัฐบาล คือหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพโดยภาครัฐจะต้องเข้ามาดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการต่าง ๆ เช่น การจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ โรงเรียน โรงพยาบาล ถนน นอกจากนี้รัฐบาลยังมีหน้าที่ในการกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม ในประเทศที่ปกครองโดยระบบประชาธิปไตย ประชาชนมีส่วนร่วมโดยผ่านกระบวนการการเมืองรัฐบาลจึงมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงของประชามติ รัฐบาลใช้อำนาจนี้ในการกระจายอำนาจซื้อให้แก่ประชาชน ตลอดจนควบคุมและดำเนินการต่าง ๆ ให้เกิดความเป็นธรรมทั้งในแง่ราคาสินค้าและผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น การจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือด้านสวัสดิการที่อยู่อาศัย การจัดการศึกษาภาคบังคับ การให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขแก่ประชาชนที่มีรายได้น้อยโดยไม่คิดมูลค่า เป็นต้น หน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสร้างความเจริญเติบโตและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความสำคัญกับเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการพัฒนาการศึกษาการสาธารณสุข ตลอดจนปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจล้วนแล้วแต่เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องเข้ามาดำเนินการ

สำหรับในประเทศไทย ในอดีตและปัจจุบันรัฐบาลใช้งบประมาณจำนวนหนึ่งเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ แม้ปัญหาความยากจนมีแนวโน้มดีขึ้นในปัจจุบัน สัดส่วนคนจนลดลง แต่ความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มต่างๆของชั้นรายได้ก็ยังมีมากขึ้น ทำให้ทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น ๆ ในการแก้ไขปัญหา ซึ่งปัจจุบันนโยบายขจัดความเหลื่อมล้ำด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านการศึกษา กำหนดไว้เป็นแนวทางในการบริหารประเทศไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ ตลอดจนนโยบายการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ก็ถูกกำหนดให้ เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศไทยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564

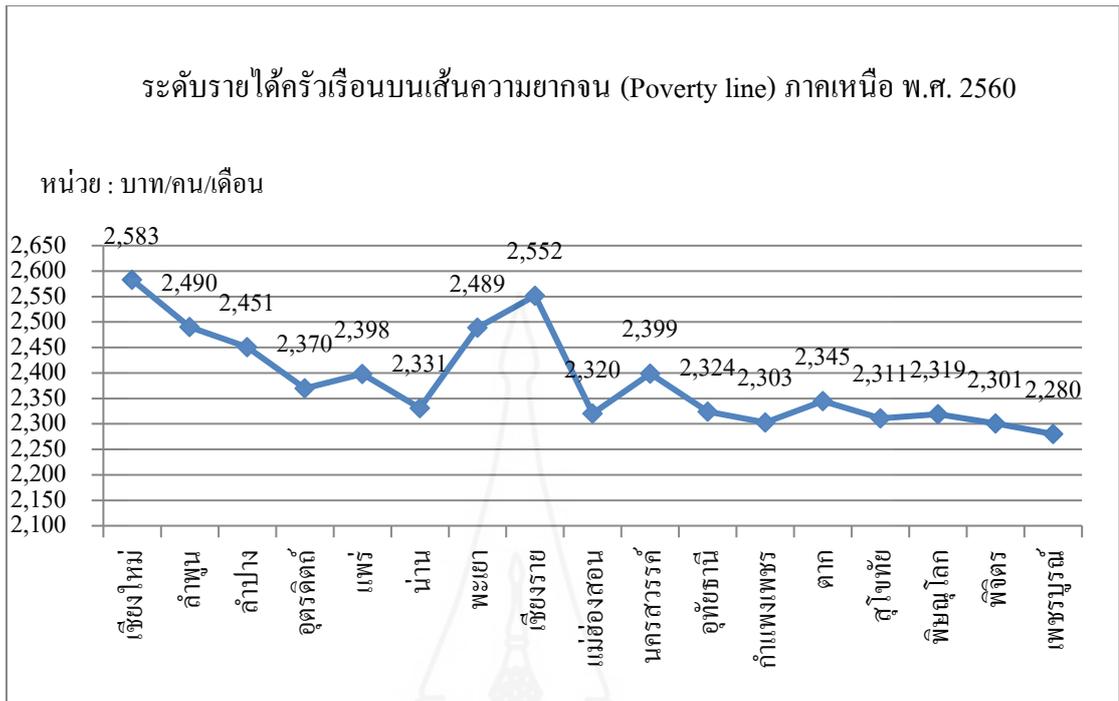
โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 เป็นโครงการหนึ่งที่รัฐบาลปัจจุบันกำหนดเป็นนโยบายสำคัญมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดสามารถมาลงทะเบียนระหว่างวันที่ 3 เมษายน 2560 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2560 โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ผ่านคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด รัฐบาลจะออกบัตรสวัสดิการประจำตัวผู้มีสิทธิและให้วงเงินในบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสำหรับค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากร้านธงฟ้า สำหรับผู้มีรายได้น้อยไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี ได้รับ 300 บาทต่อคนต่อเดือน รายได้เกิน 30,000 บาทต่อปี ได้รับ 200 บาทต่อคนต่อเดือน ส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม 45 บาทต่อคนต่อ 3 เดือน ค่าโดยสารรถบริษัทขนส่งจำกัด (บขส.) และค่าโดยสารรถไฟ 500 บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีรายได้น้อย หรือการทำให้ความยากจนลดลงหรือหมดไปจากประเทศไทย รัฐบาลเห็นว่าจะต้องเริ่มต้นจากการค้นหาที่มาหรือสาเหตุของปัญหาความยากจน เพื่อกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล ตรงตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล

ตารางที่ 1.1 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด (คน)
1	เชียงราย	369,326
2	เชียงใหม่	433,242
3	น่าน	193,755
4	พะเยา	162,879
5	แพร่	148,387
6	แม่ฮ่องสอน	90,558
7	ลำปาง	238,371
8	ลำพูน	117,694
9	อุตรดิตถ์	133,792
10	นครสวรรค์	267,718
11	อุทัยธานี	92,035
12	กำแพงเพชร	208,436
13	ตาก	143,424
14	สุโขทัย	180,039
15	พิษณุโลก	213,824
16	พิจิตร	145,357
17	เพชรบูรณ์	289,651

ที่มา: ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เดือนมีนาคม 2562, กรมบัญชีกลาง (2562)

ภาพที่ 1.1 ระดับรายได้ครัวเรือนบนแสดงเส้นความยากจน(Poverty line)

จากภาพที่ 1.1 ระดับรายได้ครัวเรือนบนเส้นความยากจน (Poverty line) ภาคเหนือ พ.ศ. 2560 จังหวัดเชียงใหม่ มีระดับสูงที่สุด รองลงมาคือจังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยาสำหรับจังหวัดลำปางระดับรายได้ครัวเรือนบนเส้นความยากจน (Poverty line) เท่ากับ 2,451 บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งเส้นความยากจน (Poverty line) เป็นเครื่องมือสำหรับใช้วัดภาวะความยากจน โดยคำนวณจากต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายของปัจเจกบุคคลในการ ได้มาซึ่งอาหารและสินค้าบริการที่จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการอธิบายสภาพภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมทั้งศึกษาค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume/MPC) ของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ซึ่งค่าดังกล่าวฯ จะสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการบริโภคที่สามารถที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้รัฐบาลเพื่อการดำเนินนโยบายสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ภาครัฐสามารถนำไปกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จังหวัดลำปางอันเป็นการแก้ไขปัญหาการมีรายได้น้อย

หรือการทำให้ความยากจนลดลงหรือหมดไปจากประเทศไทยประกอบกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่กล่าวว่าเมื่อมีการลงทุนหรือการบริโภคเพิ่มขึ้นแล้วทำให้เกิดการหมุนเวียน ส่งผลให้รายได้ในรอบสุดท้ายเพิ่มขึ้นหลายเท่า แต่จะเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับค่าของตัวทวีซึ่งค่าของตัวทวีจะมีค่ามากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume/MPC)

อย่างไรก็ตามการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จะสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อรัฐบาลมีการอัดฉีดเงิน(G)ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เข้าสู่กระแสเศรษฐกิจผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามวงเงินที่ให้การช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น สินค้าเพื่อการศึกษาและวัสดุคิเบเพื่อเกษตรกรรมที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด สำหรับรายได้เกินกว่า 30,000 บาท/ปี ได้รับวงเงิน 200 บาทต่อเดือน รายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี ได้รับวงเงิน 300 บาทต่อเดือน หรือวงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้มจากร้านค้าที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด จำนวน 45 บาท/คน/เดือน วงเงินส่วนลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวน 500 บาทต่อคนต่อเดือน ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐแล้ว จะมีว่าค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้าย (Marginal Propensity to Consume/MPC)เท่าใด หาก MPC มีค่าสูงก็อธิบายได้ว่า ระบบเศรษฐกิจมีทุนหมุนเวียนมากขึ้นจากการบริโภคที่อยู่ในสัดส่วนสูงนั่นเอง เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ตัวที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากที่สุดคือตัว C (consumption) หรือการบริโภคของภาคครัวเรือนอีกทั้งยังส่งผลขนาดของตัวทวี หรือค่าที่แสดงถึงขนาดของการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตหรือรายได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายในระบบเศรษฐกิจไปตามไปด้วย

จากอัตราส่วนของการเปลี่ยนแปลงรายจ่ายเพื่อการบริโภคต่อการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากสมการ ดังนี้

$$MPC = \Delta C / \Delta Y$$

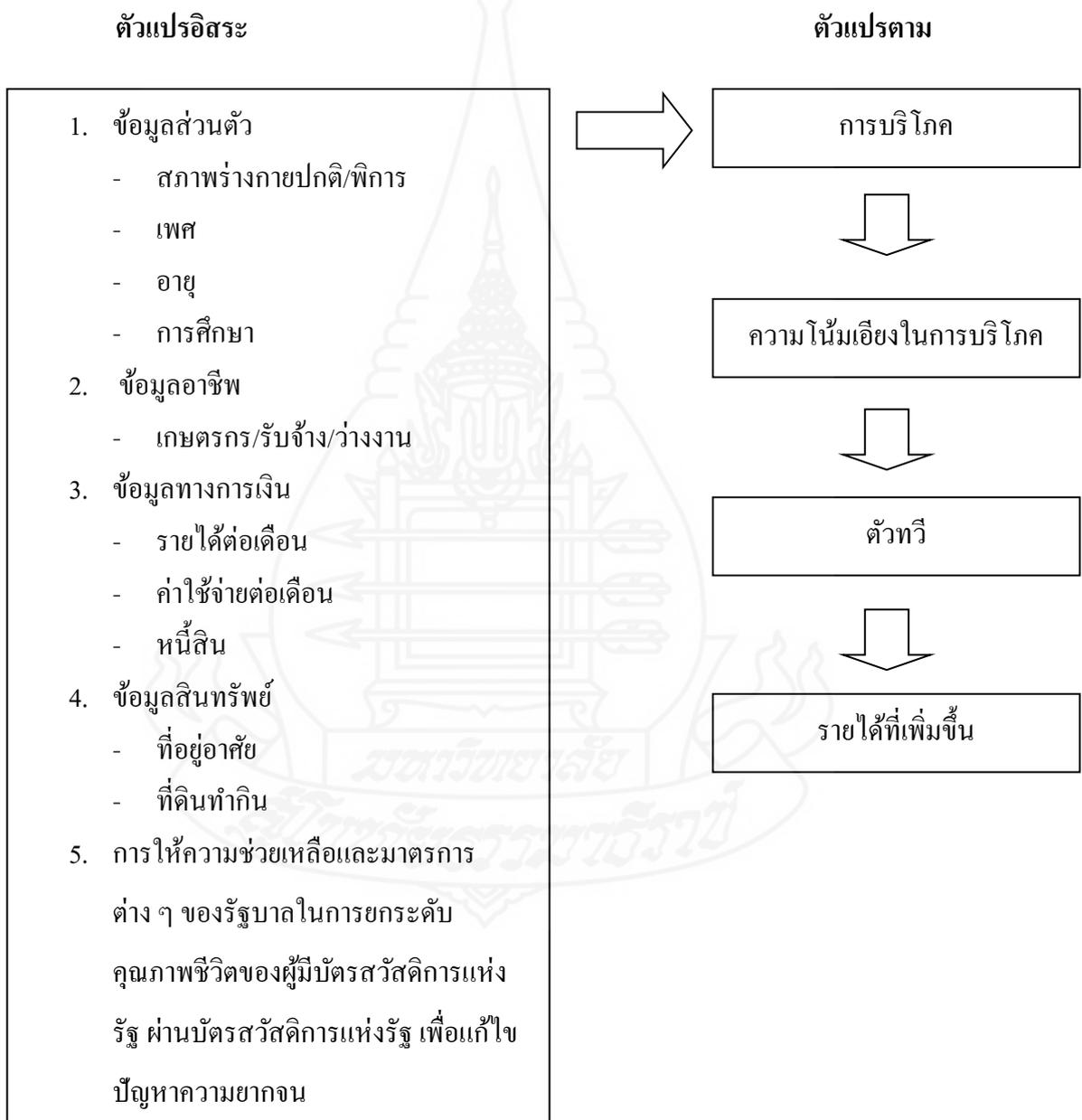
$$\text{ค่า } 0 < MPC < 1 \text{ เสมอ}$$

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อระบุภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
- 2.2 เพื่อศึกษาค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume / MPC) และตัวทวีที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง
- 2.3 เพื่อศึกษานโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดข้างต้น สามารถพัฒนาเป็นกรอบความคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ซึ่งจะครอบคลุมตัวแปร ดังต่อไปนี้

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำนวน 238,371 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 400 ราย

4.3 ตัวแปรในการวิจัย

4.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ถือบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐ ในจังหวัดลำปาง ได้แก่สภาพร่างกาย การศึกษา อาชีพ รายได้ค่าใช้จ่าย สิทธิประโยชน์และการให้ความช่วยเหลือตามมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลในการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

4.3.2 ตัวแปรตาม คือ การบริโภค ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (MPC) ตัวทวิที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 หมายถึง โครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดสามารถลงทะเบียนโดยรอบที่ 1 ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 3 เมษายน 2560 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2560(สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560).คู่มือการดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560.)

5.2 คุณสมบัติผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (ผู้มีรายได้น้อย)หมายถึงมีสัญชาติไทยมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (โดยต้องเกิดก่อนวันที่ 16 พฤษภาคม 2542)ว่างงานหรือมีรายได้ทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในปี 2559 ไม่เกิน 100,000 บาท ไม่มี หรือมีทรัพย์สินทางการเงินได้แก่ เงินฝากธนาคาร สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พันธบัตร ตราสารหนี้ รวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายหรือถ้าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข คือกรณีที่อยู่อาศัยที่เป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (บ้านพร้อมที่ดิน) สำหรับอยู่อาศัยอย่างเดียวต้องเป็นบ้านหรือทาวเฮาส์ต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 25 ตารางวาห้องชุดต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 35 ตารางเมตรกรณีเป็นที่อยู่อาศัยและใช้ประโยชน์จากที่ดินหากมีเพื่อการเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่ หากมีเพื่อการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 1 ไร่ และ

กรณีที่ดินสำหรับที่ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตร ต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 1 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560).คู่มือการดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560.)

5.3 การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หมายถึง ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือผู้มีสิทธิผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐซึ่งประกอบด้วยวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากร้านธงฟ้า สำหรับผู้มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี ได้รับ 300 บาทต่อคนต่อเดือน รายได้เกิน 30,000 บาทต่อปี ได้รับ 200 บาทต่อคนต่อเดือน ส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม 45 บาทต่อคนต่อ 3 เดือน ค่าโดยสารรถบริษัทขนส่งจำกัด และค่าโดยสารรถไฟ 500 บาทต่อคนต่อเดือน (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560).คู่มือการดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560.)

5.4 การตรวจสอบคุณสมบัติ หมายถึง กระทรวงการคลังได้นำข้อมูลผู้ลงทะเบียนไปตรวจสอบคุณสมบัติบุคคลทรัพย์สินและรายได้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมการปกครอง ตรวจสอบคุณสมบัติบุคคลธนาคารพาณิชย์และธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบจำนวนเงินในบัญชีเงินฝากธนาคารและทรัพย์สิน ได้แก่ สลากออมสิน สลากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พันธบัตรรัฐบาล และตราสารหนี้ กรมที่ดินตรวจสอบการครอบครองที่ดิน และกรมสรรพากรตรวจสอบรายได้ของปี 2559 โดยผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดที่ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 11 ล้านคน จังหวัดลำปางมีจำนวน 238,371 ราย(สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560).คู่มือการดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560.)

5.5 เส้นความยากจน (Poverty line) หมายถึง เครื่องมือสำหรับใช้วัดภาวะความยากจน โดยคำนวณจากต้นทุนหรือมูลค่าในการได้มาซึ่งอาหาร (Food) และสินค้าบริการในหมวดที่ไม่ใช่อาหาร (Non-food) ที่เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตขั้นต่ำของปัจเจกบุคคลเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม(สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2560: 8)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อทราบภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ภาครัฐมีข้อมูลเชิงลึกรายบุคคลและนำข้อมูลไปใช้วิเคราะห์กำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

6.2 เพื่อทราบค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (MPC) และตัววัดที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

6.3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้แก่รัฐบาลในการกำหนดนโยบายที่เหมาะสม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำปาง
2. ความเป็นมาของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ
3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐและหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล
4. ทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume / MPC) และตัวทวี (multipliers)
5. ข้อมูลความยากจนในประเทศไทย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อมูลทั่วไปจังหวัดลำปาง

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดลำปาง ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ 602 กิโลเมตร ตามทางรถไฟประมาณ 625 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,533.961 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 7,833,726 ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของภาคเหนือ รองจากเชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน และเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียงถึง 7 จังหวัด ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และพะเยา

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดตาก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดแพร่ และสุโขทัย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดลำพูน

1.2 จำนวนประชากร

ศูนย์กลางการบริหารอยู่ที่ศูนย์ราชการจังหวัดลำปาง ถนนวิชิตวุฒิชำเนิน ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดลำปางที่มีอำนาจปกครองท้องที่ 13 อำเภอที่ดูแลโดยนายอำเภอ แบ่งออกเป็น 13 อำเภอ 100 ตำบล 855 หมู่บ้าน

ตารางที่ 2.1 ประชากรจังหวัดลำปาง พ.ศ.2559 รายอำเภอ

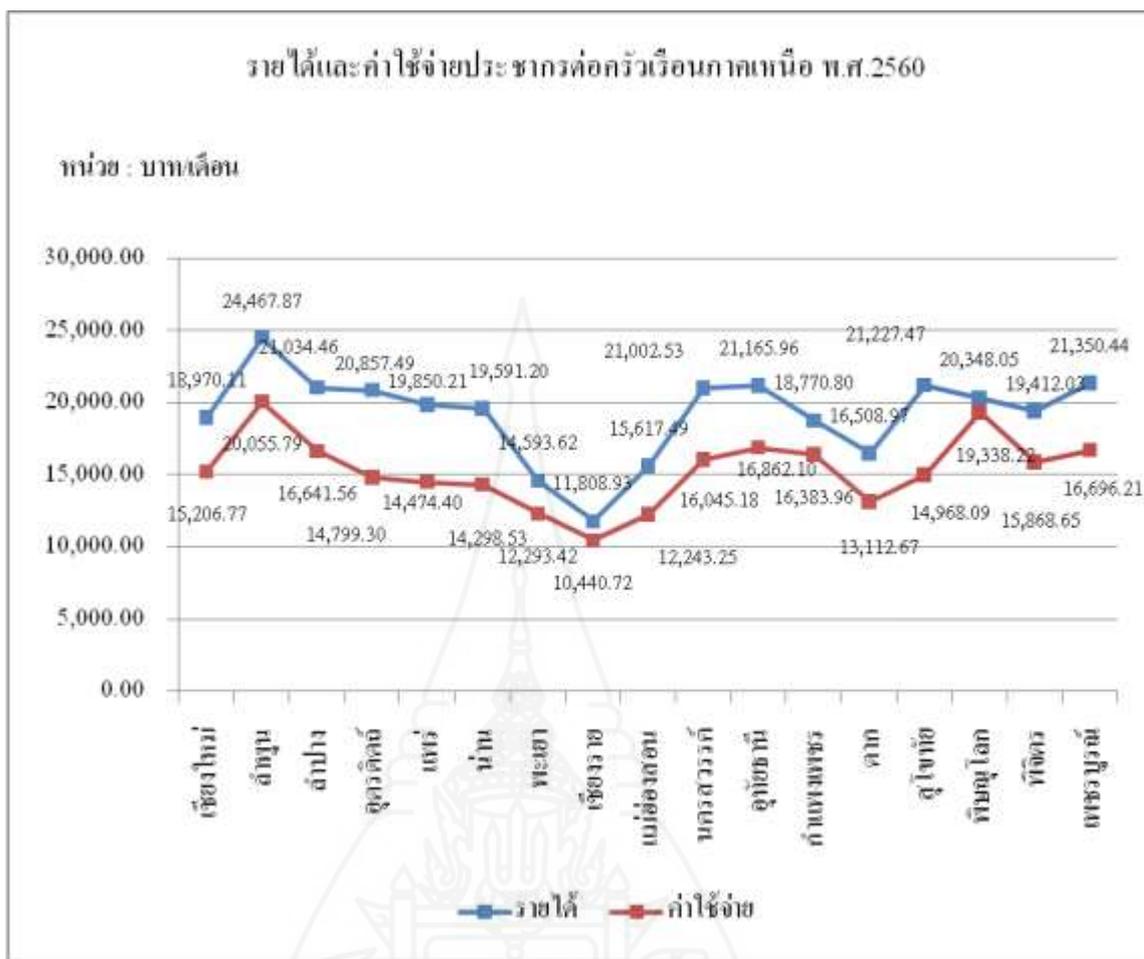
ชื่ออำเภอ	จำนวนตำบล	จำนวนประชากร
เมืองลำปาง	19	229,436
แม่เมาะ	5	40,011
เกาะคา	9	60,520
เสริมงาม	4	31,397
งาว	10	55,909
แจ้ห่ม	7	40,028
วังเหนือ	8	44,542
เถิน	8	60,070
แม่พริก	4	16,353
แม่ทะ	10	58,950
สบปราบ	4	27,465
ห้างฉัตร	7	50,780
เมืองปาน	5	33,389
รวมทั้งสิ้น	100	748,850

ที่มา : สถิติประชากรจังหวัดลำปาง, สำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง (2560)

จากตารางที่ 2.1 ประชากรจังหวัดลำปาง พ.ศ.2559 จังหวัดลำปางมีจำนวนทั้งสิ้น 748,850 คน อำเภอที่มีจำนวนประชากรสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ อำเภอเมืองลำปาง รองลงมาคือ อำเภอ เกาะคา และอำเภอเถิน ตามลำดับ

ภาพที่ 2.1 รายได้และค่าใช้จ่ายประชากรต่อครัวเรือนภาคเหนือ พ.ศ.2560

จากภาพที่ 2.1 รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนภาคเหนือ พ.ศ.2560 พบว่ารายได้ประชากรต่อครัวเรือนจังหวัดลำพูนมีรายได้มากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุทัยธานี ตามลำดับ สำหรับจังหวัดลำปางรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมีจำนวน 21,034.46 บาทต่อเดือน และค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนภาคเหนือ ปี 2560 พบว่ารายได้ประชากรต่อครัวเรือนจังหวัดลำพูนมีค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุทัยธานี ตามลำดับ สำหรับจังหวัดลำปางค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมีจำนวน 16,641.56 บาทต่อเดือน

2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560

2.1 ความเป็นมาของโครงการ

ปัจจุบันภาครัฐใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อสนับสนุนสวัสดิการสังคมช่วยเหลือประชาชนตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ไม่ว่าจะเป็นสวัสดิการสำหรับเด็กแรกเกิด ครอบครัว การศึกษา การสาธารณสุข ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ อีกทั้งยังมีการให้เงินช่วยเหลืออื่น ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งโครงการเหล่านี้ใช้งบประมาณสูง และมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังไม่สามารถจัดสวัสดิการสังคมและการให้เงินช่วยเหลือของภาครัฐยังมีข้อจำกัด โดยภาครัฐไม่สามารถให้สวัสดิการและเงินช่วยเหลือตามมาตรการต่าง ๆ ได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากข้อมูลที่จำเป็นสำหรับกำหนดนโยบายการจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน ยังไม่มีการบูรณาการข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน อีกทั้งยังขาดข้อมูลเชิงลึกส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนั้นโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 จึงเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญในการจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกของบุคคลที่มาลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อให้การจัดสรรสวัสดิการภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงสุดและตรงกลุ่มเป้าหมายตรงเจตนารมณ์ของรัฐบาล

โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2559 ทั่วประเทศ ปี 2560 เป็นหนึ่งในโครงการสำคัญของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา คือ โครงการ National e-payment ซึ่งมีโครงการย่อยที่สำคัญ คือ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 14 มิถุนายน 2559 รับทราบโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2559 ซึ่งเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดอันได้แก่ 1) มีสัญชาติไทย 2) อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ 3) มีรายได้นปี 2558 ไม่เกิน 100,000 บาทต่อปี สามารถลงทะเบียน ณ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2559 หลังจากได้ฐานข้อมูลแล้ว กระทรวงการคลังจึงได้เสนอมาตรการเพิ่มรายได้ให้ผู้มีรายได้น้อยที่มาลงทะเบียนในโครงการลงทะเบียน 2 มาตรการ ได้แก่ มาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มรายได้น้อยทั้งที่เป็นเกษตรกรและไม่ใช่เกษตรกร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2559 และวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 โดยอ้างอิงเส้นความยากจนอยู่ที่ 30,000 บาทต่อปี หากผู้ลงทะเบียนมีรายได้อะหว่าง 0-30,000 บาทต่อปี จะให้ได้รับเงินโอน 3,000 บาท แต่หากผู้ลงทะเบียนมีรายได้ 30,001-100,000 บาทต่อปี จะได้รับเงินโอน 1,500 บาท ทั้ง 2 มาตรการมีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่

1 ธันวาคม 2559 และได้สิ้นสุดลงในวันที่ 31 มกราคม 2560 ทั้งนี้ข้อมูลจากโครงการลงทะเบียนดังกล่าว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการออกมาตรการของกระทรวงการคลังแล้ว ยังมีหน่วยงาน ต่าง ๆ ขอนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้มีได้น้อยหลายหน่วยงาน ได้แก่ กรมธนารักษ์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สถาบันบริหารจัดการที่ดิน เป็นต้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปี 2560 จึงเป็นที่มาของโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 ขึ้น

โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กระทรวงการคลังกำหนด สามารถลงทะเบียนระหว่างวันที่ 3 เมษายน 2560 ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2560 ต่อมามติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2560 เห็นชอบในหลักการแนวทางการจัดพระราชสวัสดิการการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งประกอบด้วยวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นจากร้านธงฟ้าประชารัฐ ค่าซื้อก๊าซหุงต้ม ค่าโดยสารรถองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ค่าโดยสารรถบริษัท ขนส่งจำกัด (บขส.) และค่าโดยสารรถไฟ ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหามีรายได้น้อย หรือการทำให้ความยากจนลดลงหรือหมดไปจากประเทศไทย ซึ่งโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการชำระเงินของประเทศไทยให้เข้าสู่ระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) อย่างครบวงจร รองรับธุรกรรมทางการเงินและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นของหน่วยงานภาครัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

2.2 หลักการ

2.2.1 เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ

2.2.2 เพื่อจัดการฐานข้อมูลเชิงลึกส่วนบุคคล ที่มีอยู่กระจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน เพื่อกำหนดคน โบายในการให้ความช่วยเหลือ

2.2.3 รัฐบาลสามารถให้สวัสดิการและเงินช่วยเหลือตามมาตรการต่าง ๆ ได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

2.3 วัตถุประสงค์

2.3.1 เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึก ครบถ้วน และต่อเนื่อง

2.3.2 เพื่อออกบัตรสวัสดิการประจำตัวผู้มีสิทธิ

2.3.3 เพื่อประโยชน์ในการออกแบบนโยบายหรือมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ

2.3.4 เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป

2.4 คุณสมบัติผู้ลงทะเบียน

2.4.1 มีสัญชาติไทย

2.4.2 มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (โดยต้องเกิดก่อนวันที่ 16 พฤษภาคม 2542)

2.4.3 ว่างานหรือมีรายได้ทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในปี 2559 ไม่เกิน 100,000 บาท

2.4.4 ไม่มี หรือมีทรัพย์สินทางการเงินได้แก่ เงินฝากธนาคาร สลากออมสิน สลาก

ช.ก.ส. พันธบัตร ตราสารหนี้ รวมทั้งสิ้น ไม่เกิน 100,000 บาท

2.4.5 ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายหรือถ้าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

- 1) ที่อยู่อาศัยที่เป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (บ้านพร้อมที่ดิน)
- 2) กรณีอยู่อาศัยอย่างเดียว
  - (1) บ้านหรือทาวเฮาส์ต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 25 ตรว.
  - (2) ห้องชุดต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 35 ตรม.
- 3) กรณีเป็นที่อยู่อาศัยและใช้ประโยชน์จากที่ดิน
  - (1) เพื่อการเกษตรต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 10 ไร่
  - (2) เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 1 ไร่
- 4) ที่ดิน
  - (1) กรณีที่ใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตรต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 10 ไร่
  - (2) เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตรต้องมีพื้นที่ ไม่เกิน 1 ไร่

2.5 การให้ความช่วยเหลือ

การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐนั้น ผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือผู้มีสิทธิผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐซึ่งประกอบด้วยวงเงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคจากร้านธงฟ้า สำหรับผู้มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาทต่อปี ได้รับ 300 บาทต่อคนต่อเดือน รายได้เกิน 30,000 บาทต่อปี ได้รับ 200 บาทต่อคนต่อเดือน ส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้ม 45 บาทต่อคนต่อ 3 เดือน ค่าโดยสารรถบริษัทขนส่งจำกัด (บขส.) และค่าโดยสารรถไฟ 500 บาทต่อคนต่อเดือน (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560).คู่มือการดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560.)

ตารางที่ 2.4 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการแห่งรัฐ ภาคเหนือ จำแนกตามวงเงินที่ได้รับการช่วยเหลือ

ลำดับ	จังหวัด	จำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 200 บาท (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 300 บาท (คน)
1	เชียงราย	369,326	93,865	275,461
2	เชียงใหม่	433,242	114,194	319,048
3	น่าน	193,755	44,641	149,114
4	พะเยา	162,879	39,097	123,782
5	แพร่	148,387	38,782	109,605
6	แม่ฮ่องสอน	90,558	12,529	78,029
7	ลำปาง	238,371	48,867	189,504
8	ลำพูน	117,694	27,651	90,043
9	อุดรดิษฐ์	133,792	35,868	97,924
10	นครสวรรค์	267,718	90,988	176,760
11	อุทัยธานี	92,035	30,677	61,358
12	กำแพงเพชร	208,436	76,404	132,032
13	ตาก	143,424	36,161	107,263
14	สุโขทัย	180,039	67,394	112,645
15	พิษณุโลก	213,824	69,093	144,731
16	พิจิตร	145,357	44,494	100,863
17	เพชรบูรณ์	289,651	94,519	195,132

ที่มา : ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เดือนมิถุนายน 2562, กรมบัญชีกลาง (2562)

จากตารางที่ 2.4 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ พบว่า จังหวัดลำปาง มีจำนวนผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐทั้งสิ้นจำนวน 238,371 คน โดยมีจำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 200 บาท จำนวน 48,867 คน และจำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 300 บาท จำนวน 189,504 คน

ตารางที่ 2.5 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ- ค่าใช้จ่าย
อุปโภคบริโภค เดือนมีนาคม 2562

จังหวัด	จำนวนผู้มี สิทธิทั้งหมด (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิ ที่ได้รับตาม เกณฑ์ 200 (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิ ที่ได้รับตาม เกณฑ์ 300 (คน)	จำนวนคน ที่ใช้บัตร (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
1 เชียงราย	369,326	93,865	275,461	43,972	4,391,317.75
2 เชียงใหม่	433,242	114,194	319,048	50,568	5,049,982.51
3 น่าน	193,755	44,641	149,114	14,148	1,411,634.00
4 พะเยา	162,879	39,097	123,782	20,288	2,022,586.52
5 แพร่	148,387	38,782	109,605	17,755	1,772,303.00
6 แม่ฮ่องสอน	90,558	12,529	78,029	8,610	860,660.00
7 ลำปาง	238,371	48,867	189,504	28,366	2,829,798.00
8 ลำพูน	117,694	27,651	90,043	15,143	1,511,616.50
9 อุตรดิตถ์	133,792	35,868	97,924	19,999	1,998,171.00
10 นครสวรรค์	267,718	90,988	176,760	210,864	21,106,796.61
11 อุทัยธานี	92,035	30,677	61,358	72,958	7,295,484.75
12 กำแพงเพชร	208,436	76,404	132,032	152,350	15,239,237.55
13 ตาก	143,424	36,161	107,263	10,621	1,063,114
14 สุโขทัย	180,039	67,394	112,645	151,537	15,155,850.47
15 พิษณุโลก	213,824	69,093	144,731	173,516	17,350,641.54
16 พิจิตร	145,357	44,494	100,863	114,628	11,467,279.49
17 เพชรบูรณ์	289,651	94,519	195,132	226,550	22,660,660.50

ที่มา: ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เดือนมีนาคม 2562, กรมบัญชีกลาง (2562)

จากตารางที่ 2.5 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ- ค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภค เดือนมีนาคม 2562 พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการของจังหวัดลำปางจำนวน 238,371 ราย จำแนกเป็นผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 200 บาท จำนวน 48,867 คน และจำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 300 จำนวน 189,504 คน นั้น มาใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อเป็นส่วนลด

สำหรับค่าใช้จ่ายอุปโภค บริโภค ในเดือนมีนาคม จำนวน 28,366 คน รวมเป็นจำนวนเงิน
2,829,798 บาท

ตารางที่ 2.6 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ- ลำปาง บขส. เดือน
มีนาคม 2562

จังหวัด	จำนวนผู้มี	จำนวนผู้มี	จำนวนผู้มี	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
	สิทธิ ทั้งหมด (คน)	สิทธิที่ได้รับ ตามเกณฑ์ 200 (คน)	สิทธิที่ได้รับ ตามเกณฑ์ 300 (คน)	คนที่ใช้ บัตร (คน)	
1 เชียงราย	369,326	93,865	275,461	957	449,109.00
2 เชียงใหม่	433,242	114,194	319,048	1,232	568,689.00
3 น่าน	193,755	44,641	149,114	1,295	590,922.00
4 พะเยา	162,879	39,097	123,782	796	375,251.00
5 แพร่	148,387	38,782	109,605	891	377,297.00
6 แม่ฮ่องสอน	90,558	12,529	78,029	35	15,500.00
7 ลำปาง	238,371	48,867	189,504	1,115	425,154.00
8 ลำพูน	117,694	27,651	90,043	826	388,280.00
9 อุดรดิตถ์	133,792	35,868	97,924	649	262,174.00
10 นครสวรรค์	267,718	90,988	176,760	593	168,984
11 อุทัยธานี	92,035	30,677	61,358	132	39,717
12 กำแพงเพชร	208,436	76,404	132,032	1,298	413,531
13 ตาก	143,424	36,161	107,263	766	2741,043
14 สุโขทัย	180,039	67,394	112,645	1,990	836,106.80
15 พิษณุโลก	213,824	69,093	144,731	672	234,115
16 พิจิตร	145,357	44,494	100,863	342	109,825
17 เพชรบูรณ์	289,651	94,519	195,132	1,108	394,870

ที่มา: ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เดือนมีนาคม 2562, กรมบัญชีกลาง (2562)

จากตารางที่ 2.6 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ-ค่ารถ บขส. เดือนมีนาคม 2562 พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการของจังหวัดลำปางจำนวน 238,371 ราย จำแนกเป็นผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 200 บาท จำนวน 48,867 คน และจำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 300 บาท จำนวน 189,504 คน นั้น มาใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อเป็นส่วนลดสำหรับค่ารถ บขส. เดือนมีนาคม 2562 จำนวน 1,115 คน รวมเป็นจำนวนเงิน 425,154 บาท

ตารางที่ 2.7 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ- ค่ารถไฟ เดือนมีนาคม 2562

ที่	จังหวัด	จำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตาม เกณฑ์ 200 (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตาม เกณฑ์ 300 (คน)	จำนวนคนที่ใช้บัตร (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
1	เชียงราย	369,326	93,865	275,461	206	63,580.00
2	เชียงใหม่	433,242	114,194	319,048	871	330,981.00
3	น่าน	193,755	44,641	149,114	161	41,510.00
4	พะเยา	162,879	39,097	123,782	103	31,955.00
5	แพร่	148,387	38,782	109,605	2,210	700,311.00
6	แม่ฮ่องสอน	90,558	12,529	78,029	45	16,381.00
7	ลำปาง	238,371	48,867	189,504	988	317,518.88
8	ลำพูน	117,694	27,651	90,043	280	94,662.00
9	อุตรดิตถ์	133,792	35,868	97,924	4,220	1,195,531.87
10	นครสวรรค์	267,718	90,988	176,760	3,256	488,017.88
11	อุทัยธานี	92,035	30,677	61,358	106	26,971
12	กำแพงเพชร	208,436	76,404	132,032	210	51,899
13	ตาก	143,424	36,161	107,263	59	13,684
14	สุโขทัย	180,039	67,394	112,645	549	146,090
15	พิจิตร	213,824	69,093	144,731	2,590	690,946.88
16	พิจิตร	145,357	44,494	100,863	4,156	890,952
17	เพชรบูรณ์	289,651	94,519	195,132	330	71,223

ที่มา: ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เดือนมีนาคม 2562, กรมบัญชีกลาง (2562)

จากตารางที่ 2.7 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ-ค่า
รถไฟ เดือนมีนาคม 2562 พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการของจังหวัดลำปางจำนวน 238,371 ราย จำแนก
เป็นผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 200 บาท จำนวน 48,867 คน และจำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์
300 จำนวน 189,504 คน นั้น มาใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อเป็นส่วนลดสำหรับค่ารถไฟ เดือน
มีนาคม 2560 จำนวน 988 คน รวมเป็นจำนวนเงิน 317,518 บาท

ตารางที่ 2.8 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ- ค่าก๊าซหุงต้ม เดือน
มีนาคม 2562

ที่	จังหวัด	จำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตาม เกณฑ์ 200 (คน)	จำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตาม เกณฑ์ 300 (คน)	จำนวนคนที่ ใช้บัตร (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
1	เชียงราย	369,326	93,865	275,461	10,808	486,074.00
2	เชียงใหม่	433,242	114,194	319,048	17,793	800,043.60
3	น่าน	193,755	44,641	149,114	12,716	571,978.00
4	พะเยา	162,879	39,097	123,782	4,511	202,954.50
5	แพร่	148,387	38,782	109,605	6,520	293,310.95
6	แม่ฮ่องสอน	90,558	12,529	78,029	671	30,195.00
7	ลำปาง	238,371	48,867	189,504	12,599	566,590.05
8	ลำพูน	117,694	27,651	90,043	5,153	231,814.50
9	อุตรดิตถ์	133,792	35,868	97,924	6,727	302,189.00
10	นครสวรรค์	267,718	90,988	176,760	2,880	129,559.50
11	อุทัยธานี	92,035	30,677	61,358	762	34,290
12	กำแพงเพชร	208,436	76,404	132,032	4,874	219,209
13	ตาก	143,424	36,161	107,263	3,481	156,444.50
14	สุโขทัย	180,039	67,394	112,645	6,757	303,580
15	พิษณุโลก	213,824	69,093	144,731	2,687	120,834
16	พิจิตร	145,357	44,494	100,863	1,320	59,398.44
17	เพชรบูรณ์	289,651	94,519	195,132	8,308	373,616.45

ที่มา: ระบบบูรณาการฐานข้อมูลสวัสดิการสังคม เดือนมีนาคม 2562, กรมบัญชีกลาง (2562)

จากตารางที่ 2.8 จำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่ายสวัสดิการแห่งรัฐภาคเหนือ- ค่า ก๊าซหุงต้ม เดือนมีนาคม 2562 พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการของจังหวัดลำปางจำนวน 238,371 ราย จำแนกเป็นผู้มีสิทธิที่ได้รับตามเกณฑ์ 200 บาท จำนวน 48,867 คน และจำนวนผู้มีสิทธิที่ได้รับตาม เกณฑ์ 300 จำนวน 189,504 คน นั้น มาใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐเพื่อเป็นส่วนลดสำหรับค่าก๊าซหุง ต้ม เดือนมีนาคม 2560 จำนวน 12,599 คน รวมเป็นจำนวนเงิน 566,590.05 บาท

3. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐและหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของรัฐ

บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลบางประเทศปล่อยให้เอกชนดำเนินการ แต่บางประเทศรัฐ เข้าไปมีบทบาทมาก ซึ่งบทบาทของรัฐในแต่ละประเทศจะแตกต่างกัน ไปขึ้นอยู่กับภูมิหลังทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศนั้น สรุปแนวคิดที่สำคัญ ๆ ได้ ดังนี้

3.1.1 แนวคิดพาณิชยกรรม (Mercantilism)

แนวคิด พาณิชยกรรมกำเนิดใน คริสต์ศตวรรษที่ 16 จนถึงศตวรรษ ที่ 18 สลายตัวลง เชื่อว่า ประเทศจะร่ำรวยมั่งคั่งได้ต้องมีดุลการค้าเกินดุล ทั้งนี้เพราะถ้าประเทศ เกินดุลการค้าก็จะมีทองคำไหลเข้าประเทศ (ในช่วงนี้ประเทศใช้ระบบมาตรฐานทองคำ คือใช้ ทองคำเป็นเงินตราระหว่างประเทศ) ดังนั้นการที่ประเทศสะสมทองคำเพิ่มขึ้น จะทำให้ประเทศมี ความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น และเพื่อให้ประเทศเกินดุลการค้า รัฐบาลต้องเข้ามาช่วยเหลือเอกชนของประเทศ ตน ในการทำการค้ากับประเทศอื่น ๆ โดยรัฐต้องพยายามหามาตรการและนโยบายเพื่อช่วยเหลือนัก ธุรกิจของตนเองเพื่อให้มีความได้เปรียบในการค้า มาตรการที่ใช้เช่น กีดกันการนำเข้า ให้ความ ช่วยเหลือผู้ส่งออก โดยการตั้งกองเรือพาณิชย์และช่วยเจรจาต่อรองกับประเทศคู่ค้า โดยใช้อำนาจ ทางการทหารเป็นเครื่องช่วยการต่อรอง การค้าระหว่างประเทศภายใต้แนวคิดนี้ไม่ขยายตัวเนื่องจาก มีการกีดกันการค้าซึ่งกันและกัน ซึ่งในระยะยาวทำให้การผลิตและการจ้างงานหดตัวลง ประกอบ กับในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 เกิดแนวคิดเรื่องตลาดเสรีขึ้น โดยนักเศรษฐศาสตร์สำนัก คลาสสิก

3.1.2 แนวคิดธรรมชาตินิยมหรือแนวคิดสำนักฟิสิโอแครทส์ (Physiocrats)

แนวคิดนี้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศฝรั่งเศสในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 18 พัฒนาการทางความคิดในเรื่องนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและการเมืองของฝรั่งเศสที่ ต้องเผชิญกับการทำสงครามมาตลอดในช่องสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 และ 15 ประกอบกับการใช้จ่าย ฟุ่มเฟือยในราชสำนักทำให้ประเทศตกอยู่ในภาวะมีหนี้สินล้นพ้นตัว แนวคิดนี้ไม่เห็นด้วยกับ

แนวคิดพาณิชยนิยมที่เชื่อว่าการค้าหรือการสะสมโลหะมีค่าจะนำพาประเทศไปสู่ความมั่งคั่ง ผู้นำสำคัญของแนวคิดคือฟรังซัวส์ เกสเนย์ แพทย์หลวงของพระเจ้าหลุยส์ที่ 15 อธิบายว่าที่ดินเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดและการเกษตรจะเป็นแหล่งที่มาแห่งโภคทรัพย์หรือความมั่งคั่งของชาติ เกษตรกรรมเป็นเพียงอาชีพเดียวที่จะก่อให้เกิดส่วนเกิน (surplus) หรือผลผลิตสุทธิ (net product) แก่ประเทศได้ ดังนั้นสวัสดิการทางเศรษฐกิจของคนในประเทศจึงขึ้นอยู่กับเกษตร

3.1.3 แนวคิดเสรีนิยม (Laissez-faire)

แนวคิดเสรีนิยม เป็นแนวคิดที่สนับสนุนให้เอกชนมีเสรีภาพในการประกอบการ โดยรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับน้อยที่สุด ผู้สนับสนุนแนวคิดนี้ที่สำคัญคนแรกในอังกฤษคือ ดัดเลย์ นอร์ธ สนับสนุนการค้าเสรีและไม่เห็นด้วยกับแนวคิดพาณิชยนิยมที่ว่า การค้าได้เปรียบดุลการค้าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเสมอไป เขาเชื่อว่าผู้คนทำการค้าเพราะได้รับประโยชน์จากการค้าด้วยกันทั้งสองฝ่าย โดยก่อให้เกิดการแบ่งกันทำตามความถนัดและก่อให้เกิดความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น การเข้าไปแทรกแซงของรัฐโดยการออกกฎข้อบังคับต่าง ๆ ย่อมทำให้ความมั่งคั่งที่แท้จริงลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

3.1.4 แนวคิดอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism)

แนวคิดอรรถประโยชน์นิยม คือแนวคิดเสรีนิยมแทรกแซงซึ่งเน้นสวัสดิการของสังคม ถือเป็นต้นกำเนิดของหลักการรัฐสวัสดิการในอังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส และประเทศอื่น ๆ ต่อมา ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 ต่อต้นศตวรรษที่ 20 ได้มีการปฏิรูปสังคมเกิดขึ้นในประเทศอังกฤษ มีการออกกฎหมายที่สำคัญหลายเรื่อง ได้แก่ กฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงงาน การจำกัดชั่วโมงการทำงานสำหรับเด็กและสตรี การพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรม การขยายอำนาจสหพันธ์แรงงาน การจ่ายค่าชดเชยแก่คนงานที่บาดเจ็บขณะทำงาน กฎหมายสวัสดิการแก่เด็ก และการจ่ายเงินบำนาญแก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

3.1.5 แนวคิดสังคมนิยมมาร์กซิสต์ (Marxism)

แนวคิดที่ต่อต้านระบบเศรษฐกิจเสรีนิยมหรือทุนนิยม ผู้นำแนวคิดนี้คือคาร์ล มาร์กซ์ ชาวเยอรมัน ในขณะที่แนวคิดเสรีนิยมใช้ทฤษฎีมูลค่าแรงงานเพื่อสนับสนุนแนวคิดของตน มาร์กซ์กลับใช้ทฤษฎีนี้เป็นพื้นฐานในการสร้างทฤษฎีที่อธิบายถึงการทุจริต ระบบทุนนิยมถูกล้มล้างไปในที่สุด ก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ ๆ ที่รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต หรืออีกนัยหนึ่งทุกคนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตร่วมกันและดำเนินการเพื่อยกฐานะของประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจของปัจเจกบุคคล

3.1.6 แนวคิดเกี่ยวกับรัฐสวัสดิการ

รัฐสวัสดิการ (welfare state) หมายถึง รัฐหรือประเทศที่รัฐบาลมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมและจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนในประเทศอย่างเป็นระบบ โดยรัฐบาลมีหน้าที่จัดสรรทรัพยากรให้ประชาชนได้รับบริการด้านต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข ที่อยู่อาศัย การคมนาคม โดยเป็นการบริการแบบให้เปล่าหรือคิดค่าบริการในอัตราต่ำ แต่ทั้งนี้ประชาชนต้องเสียภาษีเพื่อให้รัฐมีรายได้นำไปใช้จ่ายเพื่อนำไปจัดหาบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ปัจจุบันมีประเทศที่นำแนวคิดเกี่ยวกับรัฐสวัสดิการมาใช้ ได้แก่ ประเทศในแถบสแกนดิเนเวีย ออสเตรเลีย แคนาดา สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

3.2.1 หน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากร

เมื่อกลไกตลาดไม่สามารถจัดหาสินค้าสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลจึงมีหน้าที่จัดหาสินค้าและบริการต่าง ๆ เช่นการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ การก่อสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ให้แก่ประชาชน ตามนโยบายของแต่ละรัฐบาลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ทั้งในแง่ราคาสินค้าและผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิต

3.2.2 หน้าที่ในการกระจายรายได้

รัฐมีหน้าที่ในการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม โดยรัฐต้องดำเนินการกระจายอำนาจซื้อให้แก่ประชาชน ควบคุมการดำเนินการให้เกิดความเป็นธรรมทั้งในแง่ราคาสินค้าและผลตอบแทนจากการใช้ปัจจัยการผลิต ซึ่งสามารถทำได้โดยการจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า จัดเก็บภาษีสินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราที่สูง เป็นต้น และใช้จ่ายเงินรายได้นี้ให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่มบุคคลที่สมควรได้รับโอกาสหรือกลุ่มบุคคลด้วยโอกาส ทั้งในรูปของการให้เงินสงเคราะห์ช่วยเหลือเรื่องสวัสดิการ การจัดการศึกษาภาคบังคับ การให้บริการทางสาธารณสุข เป็นต้น

3.2.3 หน้าที่ในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

รัฐบาลสามารถใช้นโยบายงบประมาณเพื่อเป็นเครื่องมือในการก่อให้เกิดการจ้างงาน การรักษาเสถียรภาพของระดับราคา รวมทั้งทำให้ระบบเศรษฐกิจมีอัตราการเติบโตที่เหมาะสมได้ นโยบายการเงินและนโยบายการคลังมีผลกระทบและมีส่วนช่วยเสริมซึ่งกันและกัน ซึ่งการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจหมายถึงรวมถึงการสร้าง ความเจริญเติบโตและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

4. ทฤษฎีการบริโภคของเคนส์

4.1 ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume / MPC)

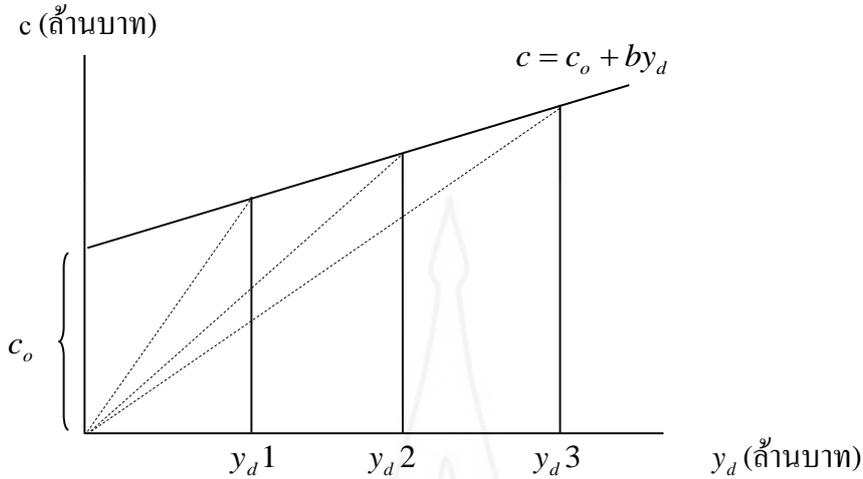
ทฤษฎีการบริโภคของเคนส์ หรือ สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ (Absolute income hypothesis) มีรากฐานมาจาก The General Theory of Employment, Interest, and Money ของจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ โดย เคนส์ เชื่อว่ารายจ่ายในการบริโภคเป็นฟังก์ชันคงที่ต่อรายได้ที่จับจ่ายใช้สอยได้จริง (y) โดยที่รายได้ที่จับจ่ายใช้สอยได้จริงในแบบจำลองอย่างง่าย หมายถึง รายได้ประชาชาติลบด้วยภาษีทั้งหมด เคนส์ ไม่ปฏิเสธว่าตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากรายได้มีผลกระทบต่อกรบริโภคเหมือนกัน แต่เขาเชื่อว่ารายได้เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการบริโภค

สมการฟังก์ชันการบริโภคเป็นสมการเส้นตรง สามารถแสดงได้ ดังนี้

$$c = c_o + by_d \quad (\text{โดยที่ } 0 < b < 1, c_o > 0)$$

โดยที่	c	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
	c_o	หมายถึง	การบริโภคอิสระ (autonomous consumption) หรือเป็นการบริโภคที่ไม่ขึ้นกับรายได้ (นั่นคือค่าใช้จ่ายในการบริโภคขั้นต่ำสุดที่จำเป็น เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้แม้ว่าไม่มีรายได้เลย)
	b	หมายถึง	ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (marginal propensity to consume หรือเรียกชื่อว่า MPC)
	y_d	หมายถึง	ระดับรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้ของบุคคลหรือรายได้ที่อยู่ในมือของบุคคลภายหลังจากหักภาษี (disposable income or income after taxes)

สามารถนำสมการ $c = c_o + by_d$ (โดยที่ $0 < b < 1, c_o > 0$) มาแสดงโดยรูปภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 2.2 ฟังก์ชันการบริโภคของเคนส์

จากภาพที่ 2.2 แสดงถึง ฟังก์ชันการบริโภคของเคนส์ซึ่งมาจากสมการ $c = c_o + by_d$ เมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้น ประชาชนหรือครัวเรือนมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเมื่อคิดเป็นร้อยละของรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้ (disposable income) ลดลง หรือ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นการบริโภคก็เพิ่มขึ้นด้วยแต่เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้

ค่าความชัน (slope) ของเส้นที่ลากออกจากจุดกำเนิด (เส้นไขว่ปลา) ไปสัมผัสเส้นการบริโภค แสดงให้เห็นถึง ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (Average Propensity to Consume หรือ APC) แสดงถึงค่า c/y ณ จุดที่สัมผัสต่าง ๆ

ในขณะที่ค่าความชันของฟังก์ชันการบริโภค คือ ค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภคหน่วยสุดท้าย (marginal propensity to consume หรือ MPC) ซึ่งก็คือค่า b จากภาพข้างต้น แสดงว่าค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการบริโภค (MPC) นั้นมีค่าน้อยกว่าค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (APC) เสมอ หรือ $MPC < APC$ นั่นเอง เคนส์ ได้อธิบายพฤติกรรมการบริโภค ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ข้างต้น โดยเฉพาะในระยะสั้น เนื่องจาก เมื่อรายได้ลดต่ำลงโดยเปรียบเทียบกับรายได้ที่ผ่านมา ประชาชนจะพยายามรักษาระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ โดยไม่พยายามตัดค่าใช้จ่ายในการบริโภคลงเป็นสัดส่วนกับการลดลงของระดับรายได้ และในทางตรงกันข้าม หากระดับรายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคก็จะไม่เพิ่มเป็นสัดส่วนเดียวกัน (พจนานุกรม อู๋ยานนท์, 2559: 9-7)

แสดงได้ตามสมการ ดังนี้

$$c = c_o + by_d$$

$$\frac{dc}{dy} = b = MPC$$

ถ้าระดับรายได้ที่สามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริงเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับ dy จะทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วยเท่ากับ dc

กรณีดังกล่าว $\frac{dc}{dy}$ คือ ค่า MPC (marginal propensity to consume : ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค) นั่นเอง

4.2 ตัวทวี (multipliers)

ตัวทวี หรือ multipliers คือ อัตราส่วนของการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติ คุลยภาพต่อการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายอิสระ เช่น การลงทุนของภาคเอกชนและการใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมไปถึงตัวทวีที่เกี่ยวข้องกับภาษีด้วย (พอพันธ์ อูทยานนท์. 2559: 9-64)

ตัวทวีสามารถเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$k = \frac{1}{1-b}$$

k = ตัวทวี เป็นค่าที่บอกให้ทราบว่าเมื่อรายจ่ายไป รายได้คุลยภาพจะเปลี่ยนไป k เท่าของการใช้จ่ายที่เปลี่ยนไป

ค่า k จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่า b

ถ้า b มีค่ามาก k จะมีค่ามากด้วย

ถ้า b มีค่าน้อย k จะมีค่าน้อยด้วย

เช่น กรณีค่า $b = 0.93$

$$k = \frac{1}{1-0.93} = 14.28 \quad \text{เท่า}$$

หมายถึง ถ้าการบริโภคเพิ่มขึ้น 1 บาท รายได้คุลยภาพจะเพิ่มขึ้น 14.28 บาท

อย่างไรก็ตามตัวทวิ เป็นการเปลี่ยนแปลงของรายได้ประชาชาติคุณภาพ ซึ่งเกิดจากการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ เช่น การบริโภค (c) การลงทุนของภาคเอกชน (i) การใช้จ่ายของรัฐบาล (g) นอกจากนี้ยังรวมถึงตัวทวิที่เกี่ยวข้องกับภาษี (t) ซึ่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติคุณภาพ

5. ข้อมูลความยากจนในประเทศไทย

5.1 สถานการณ์ความยากจนในประเทศไทย ปี 2543-2559

ภาพที่ 5.1 เส้นความยากจน สัดส่วนคนจน และจำนวนคนจน ตั้งแต่ปี 2543-2559

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม, 2560

จากภาพที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่าความรุนแรงของปัญหาความยากจนมีแนวโน้มลดลงในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามรัฐบาลยังมีความจำเป็นต้องหามาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการภาครัฐในกลุ่มเป้าหมายคนยากจนเรื้อรัง เพราะยังเป็นกลุ่มที่มีโอกาสหลุดพ้นจาก ภาวะความยากจนได้ยาก ซึ่งควรต้องมีการค้นหาเพื่อจัดสวัสดิการทางสังคมเจาะจงให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ เพื่อให้ความยากจนหมดไปในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2560: 2)

5.2. ปัจจัยพื้นฐานของปัญหาความยากจน

5.2.1 *โครงสร้างเศรษฐกิจไทย* มีขนาดของแรงงานนอกระบบจำนวนมาก ทำให้การคุ้มครองทางสังคมยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม

5.2.2 *คนจนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า* เนื่องจากการมีการศึกษาน้อยทำให้โอกาสตกเป็นคนจนสูงขึ้น การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างรายได้สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว

5.2.3 *การมีปัญหาสภาพ*

5.2.4 *การมีภาระในการเลี้ยงดูครอบครัวที่มีขนาดใหญ่*

5.2.5 *การมีทรัพย์สินและที่ดินในการทำกินน้อย*

5.2.6 *การขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์*

5.3 นโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐปี 2559

รัฐบาลให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำอย่างต่อเนื่อง โดยนโยบายที่สำคัญที่มีการดำเนินงานในปี 2559 และต่อเนื่องถึงปี 2560 มีดังนี้

5.3.1 กระทรวงแรงงาน

1) *พัฒนาระบบการให้บริการด้านแรงงาน* เพื่อให้ประชาชนและคนทำงานเข้าถึงบริการภาครัฐได้ง่ายและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และเพื่อตอบสนองรับนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาล โดยการพัฒนา Mobile Application ในชื่อ Smart Labour สามารถเข้าถึงบริการด้านแรงงานได้อย่างสะดวกและรวดเร็วผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน

2) *พัฒนาระบบศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ National Labour Center* ให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านแรงงานที่สำคัญ ประชาชนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ วางแผนการตัดสินใจ

3) *บริการ M-Powerd Thailand* ศูนย์พัฒนาอาชีพออนไลน์ สำหรับหางานสมัครงานและบริการอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นช่องทางออนไลน์สำหรับผู้ที่ต้องการหางานทำ บริการข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน

4) *การดำเนินงาน “ศูนย์การจัดหางานเพื่อคนไทย” Smart job center* เป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบาย “คนไทยทุกคนมีงานทำ” โดยเน้น “คนไทยทุกคน ทุกกลุ่ม ให้มีงานทำ”

5) ให้บริการประกันสังคมรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มช่องทางการรับจ่ายเงินทุกระบบ ได้แก่ e-payment e-claim และ e-service เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่นายจ้างและผู้ประกันตนที่มาใช้บริการให้สามารถดำเนินธุรกรรมได้อย่างรวดเร็ว ลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตของบุคลากรได้

6) การประสานงานให้บริการด้านแรงงานในพื้นที่ชุมชนทั่วประเทศ กระทรวงแรงงานแต่งตั้งอาสาสมัครแรงงานขึ้นในพื้นที่เพื่อเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงานให้กับประชาชนในพื้นที่

7) ฝึกอบรมฝีมือแรงงานเพื่อรองรับระบบขนส่งด้าน โลจิสติกส์และก่อสร้าง เป็นการพัฒนาฝีมือแรงงานในตลาดแรงงานทั้งด้านองค์ความรู้และทักษะฝีมือ รองรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานคมนาคม

8) การวางรากฐานให้ระบบหลักประกันสุขภาพครอบคลุมประชากรในทุกภาคส่วนอย่างมีคุณภาพ กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคม ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพการบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพของผู้ประกันตน โดยการพัฒนาาระบบประกันสุขภาพ จัดบริการการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสำหรับผู้ประกันตน เพื่อให้ผู้ประกันตนได้มีหลักประกันและความคุ้มครองด้านการบริการทางการแพทย์ภายใต้กฎหมายประกันสังคม

5.3.2 กระทรวงการคลัง

1) กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เป็นกองทุนบำนาญสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ ให้มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิตยามเกษียณ เช่น เกษตรกร พ่อค้าแม่ค้า เป็นต้น

2) การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ และคนพิการ เพื่อส่งเสริมความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย และพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการอยู่อาศัย พร้อมระบบสาธารณูปการที่จำเป็นให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อย

3) โครงการบ้านธนารักษ์ประชารัฐ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนที่ไม่เคยมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยมาก่อน ได้มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองบนที่ดินราชพัสดุ ในระดับราคาไม่เกิน 1,000,000 บาท รวมถึงการซ่อมแซมและหรือต่อเติมที่อยู่อาศัยที่ปลูกบนที่ดินราชพัสดุไม่เกินวงเงิน 500,000 บาท

4) โครงการสวัสดิการแห่งรัฐ ลงทะเบียนผู้มีรายได้น้อย กระทรวงการคลัง เปิดโอกาสให้ผู้มีรายได้น้อย ลงทะเบียนรอบแรกปี 2559 เพื่อขอรับสวัสดิการ โดยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ มีสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป หรือเกิดก่อนวันที่ 16 พฤษภาคม 2542 ว่างาน มีรายได้รวมในปี 2559 ทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ไม่มีทรัพย์สินทางการเงิน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร สลาก

ออมสิน สลาก ธ.ก.ส. พันธบัตรรัฐบาล และตราสารหนี้ หรือถ้ามีทรัพย์สินทางการเงินดังกล่าว จึงมีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยผู้ลงทะเบียนได้รับเงินโอนในอัตรา 3,000 บาท สำหรับผู้มีรายได้ 0-30,000 บาท และ 1,500 บาท สำหรับผู้มีรายได้ 30,001 – 100,000 บาท มีจำนวนผู้ลงทะเบียนทั้งสิ้น 8,375,383 ผู้มีสิทธิได้รับเงินโอน 7,715,359 คน และต่อมาในการลงทะเบียนรอบสอง ระหว่างวันที่ 3 เมษายน -15 พฤษภาคม 2560 คุณสมบัติต้องเป็นสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ต้องเกิดก่อนวันที่ 16 พฤษภาคม 2542 ว่างานหรือมีรายได้ที่เกิดขึ้นในปี 2559 ทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ไม่มีทรัพย์สินทางการเงิน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร สลากออมสิน สลาก ธ.ก.ส. พันธบัตรรัฐบาล และตราสารหนี้ หรือถ้ามีทรัพย์สินทางการเงินดังกล่าว ต้องมีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 100,000 บาท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ไม่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ตามกฎหมายหรือถ้าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ดังกล่าว จะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้ กรณีที่อยู่อาศัย ที่เป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (บ้านพร้อมที่ดิน)/กรณีอยู่อาศัยอย่างเดี่ยว บ้านหรือทาวน์เฮาส์ต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 25 ตารางวา/ห้องชุดต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 35 ตารางเมตร/กรณีเป็นที่อยู่อาศัยและใช้ประโยชน์จากที่ดินเพื่อการเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่/เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 1 ไร่ กรณีที่ดิน สำหรับใช้ประโยชน์จากที่ดิน/เพื่อการเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่/เพื่อการอื่นที่ไม่ใช่การเกษตรต้องมีพื้นที่ไม่เกิน 1 ไร่ โดยมีผู้ลงทะเบียน 14,178,869 คน ผ่านคุณสมบัติจำนวน 11,443,356 คน

5) *โครงการมาตรการพักชำระหนี้ลูกค้าย ธ.ก.ส. จังหวัดชายแดนภาคใต้* กำหนดพักชำระหนี้ เป็นต้น เป็นระยะเวลา 3 ปี 3 เดือน ในส่วนของเงินต้นไม่เกิน 200,000 บาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรในอัตรา MRR -1.50 ธ.ก.ส.รับภาระร้อยละ 1.50 ต่อปี ส่วนดอกเบี้ยของต้นเงินที่เกินกว่า 200,000 บาท ลูกค้ายเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยเอง

6) โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2559 มีกลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ที่เป็นลูกค้าย ธ.ก.ส. และเกษตรกรทั่วไป อัตราดอกเบี้ยประกันภัย 100 บาทต่อไร่ กรณีลูกค้าย ธ.ก.ส. จะได้รับเงินอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย

5.3.3 กระทรวงศึกษาธิการ

1) *โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียน* ที่ต้องการความช่วยเหลือและพัฒนาเป็นพิเศษอย่างเร่งด่วน หรือโรงเรียน ICU (Intensive Care unit) โครงการคัดกรองนักเรียนยากจนเพื่อจัดสรรเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน โดย สพฐ.โครงการส่งเสริมการศึกษานอกระบบผ่านทีวีสาธารณะ (ทีวีเข้มเต็มความรู้) การพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา

2) การพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา มุ่งเน้นให้คนพิการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกับคนทั่วไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 และยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา

3) ฝึกอบรมหลักสูตรเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษา และให้บริการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะและประสบการณ์ด้านอาชีพและคุณภาพชีวิต หลักสูตรเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ แก่กลุ่มเป้าหมายนักศึกษาและประชาชนในพื้นที่ 20 จังหวัด ที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่ โดยมีหลักสูตรหรือกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จัดตามภารกิจของวิทยาลัยชุมชน

4) โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน (กศน. ฝึกอาชีพให้ประชาชน คนหนึ่งคนหนึ่ง อาชีพ) สำนักงาน กศน. ดำเนินโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ซึ่งจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในรูปแบบของกลุ่มสนใจ และในรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ (ระยะสั้น และระยะยาว) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพมีช่องทางในการประกอบอาชีพ มีรายได้ มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น โดยการสร้างอาชีพใหม่ ต่อยอดอาชีพเดิม หรือทำเป็นอาชีพเสริมได้

5) การพัฒนา กศน.ตำบล เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการจัดการศึกษา ในการสร้างและกระจายโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน มีการปรับบทบาทภารกิจของ กศน.ตำบล ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและบริบทของพื้นที่ ตลอดจนรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนมากขึ้น ภายใต้การขับเคลื่อนการดำเนินงาน 4 ศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย ศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพไปโดยประจำตำบล ศูนย์จัดกิจกรรม และศูนย์การศึกษาตลอดชีวิตชุมชน

6) โครงการคัดกรองนักเรียนยากจนเพื่อจัดสรรเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจน โดย สพฐ. ได้ปรับปรุงเกณฑ์และวิธีการคัดกรองนักเรียนยากจนเป็นรายบุคคล ซึ่งมีการพิจารณาประเมินการรายได้โดยอ้อม (Proxy Means Test: PMS) ประกอบกับรายได้ครัวเรือน ทำให้การคัดกรองมีความเหมาะสมแม่นยำยิ่งขึ้น

5.3.4 กระทรวงสาธารณสุข

1) การพัฒนาระบบบริการแพทย์ฉุกเฉินครบวงจรและระบบการส่งต่อ
โครงการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินในสถานพยาบาลปี 2560 โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำของคุณภาพ การบริการในระบบประกันสุขภาพ ลดปัญหาด้านเศรษฐกิจการจ่ายค่าบริการสุขภาพของประชาชนและลดความเหลื่อมล้ำของระบบประกันสุขภาพ

5.3.5 กระทบวงยุทธวิธีธรรม

1) โครงการทดลองนำระบบปล่อยตัวชั่วคราว ผู้ต้องหาที่ไม่มีหลักทรัพย์วางประกัน การพัฒนาระบบการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย เช่น การบริการข้อมูลผ่านทางสายด่วนกรมบังคับคดี 1111 กด 79 การบริการข้อมูลผ่านระบบแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ การช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขของบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการแทนเจ้าพนักงานบังคับคดี เป็นต้น

2) การพัฒนาระบบการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย โดยจัดทำกรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมผ่านทางสายด่วนกรมบังคับคดี 1111 กด 79 รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย (Service Center)

3) โครงการคลินิกให้คำปรึกษาด้านพฤติกรรมเด็กและครอบครัวอบอุ่น เพื่อบริการให้คำปรึกษาด้านพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ปัญหาด้านครอบครัว และปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์ แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง รวมทั้งประชาชนทั่วไป ซึ่งเปิดทำการในสถานพินิจทั่วประเทศจำนวน 77 แห่ง

5.3.6 กระทบวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1) โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพื่อให้เด็กแรกเกิดได้รับการพัฒนาเหมาะสมตามวัย สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติตามแผนบูรณาการพัฒนาการคนตลอดช่วงชีวิต จะส่งผลให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพ สามารถเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขได้เพิ่มขึ้น พัฒนารัพยากรมนุษย์ให้เด็กได้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

2) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว โดยศูนย์การเรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 8 แห่ง ได้ดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย สตรี ผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ว่างงาน หรือแรงงานนอกระบบ เด็ก สตรีและประชาชนทั่วไปที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจ จำนวน 4,204 คน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการบริการได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ สามารถประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ ลดจำนวนการย้ายถิ่นเพื่อหางานทำ

5.3.7 กระทบวงเกษตรและสหกรณ์

1) การจัดสรรที่ดินทำกินให้ประชาชนตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ การแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

2) การจัดสรรที่ดินทำกินให้ประชาชนตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ โดยการจัดสรรที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม ผ่านกลไกการทำงานรูปของคณะกรรมการ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2560: 4-1)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขวัญชัย ผลพันธุ์ทิน (2549) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของประชากรในภาคกลางของประเทศไทยหลังชำระหนี้ IMF หมด วัดอุปสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายและปัจจัยกำหนดการบริโภคของประชากรในภาคกลางของประเทศไทยหลังชำระหนี้ IMF หมดในปี พ.ศ.2547 โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square-OLS) และการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity มาทำการวิเคราะห์ด้วยข้อมูลภาคตัดขวางปี พ.ศ.2547 ของครัวเรือนในภาคกลางของประเทศไทยจำนวน 26 จังหวัด จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทย และในการศึกษาได้นำตัวแปรหุ่น (dummy variable) มาทดสอบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสมการ (structural changes) ผลการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2547 รายได้ของครัวเรือนมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนในภาคกลางของประเทศไทย หลังชำระหนี้ IMF หมด ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและพบว่าค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของปี พ.ศ.2547 อยู่ระหว่าง 0.5826-0.7373 และมีค่าสัมประสิทธิ์ (intercept) อยู่ระหว่าง 468.109 - 4,126.924 และผลการศึกษา ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่น มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงค่าสมการเกิดความแตกต่างด้านโครงสร้างของระดับการบริโภคที่ไม่ขึ้นกับรายได้และค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการบริโภคในภาคกลางของประเทศไทยหลังชำระหนี้ IMF หมด

ธนาชัย ศรีวิบูลย์รัตนนา (2546) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายในภาคกลางของประเทศไทย วัดอุปสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาถึงความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายและทำความเข้าใจการบริโภคในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย

ในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ และเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการบริโภคในเขตพื้นที่ภาคกลาง โดยใช้แบบจำลองวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) และการทดสอบปัญหา Heteroscedasticity มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางปี 2539 และปี 2543 ในภาคกลางของประเทศไทยจำนวน 26 จังหวัด จากสำนักงานสถิติแห่งชาติและธนาคารแห่งประเทศไทย นำตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) มาทดสอบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสมการ (Structural changes) ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2539 และปี 2543 รายได้ของครัวเรือนมีผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนในภาคกลางของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและพบว่าค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของปี 2539 มีค่าอยู่ระหว่าง 0.4451 ถึง 0.6618 และปี 2543 อยู่ระหว่าง 0.2123 ถึง 0.4038 และยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรหุ่น มีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงค่าสมการเกิดความแตกต่างด้านโครงสร้างของระดับการบริโภคที่ไม่ขึ้นกับรายได้ และค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของการบริโภคในภาคกลางของประเทศไทยระหว่างก่อนวิกฤตเศรษฐกิจและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ

บุญส่ง ชลธร (2557) ศึกษาเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคมกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษานโยบายและสิทธิประโยชน์ ด้านสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่จัดให้แก่ประชาชน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนดนโยบายการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมสวัสดิการที่มั่นคงให้แก่คนไทยทุกคนตามหลักการ กรอบแผนปฏิบัติการจัดสวัสดิการถ้วนหน้า ได้แก่ ผลักดันให้เกิดสังคมสวัสดิการ การพัฒนาสังคมเข้มแข็งพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ยกระดับขีดความสามารถการบริหารจัดการด้านการพัฒนาสังคม และมีหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนางานวิชาการด้านการพัฒนาสังคม สวัสดิการสังคม ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 รวมทั้งพันธสัญญาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเตรียมความพร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ได้กำหนดสิทธิประโยชน์ให้แก่ประชาชนตามกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน ให้สงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู กลุ่มสตรี โดยการฝึกอบรมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต อบรมให้ความรู้เพื่อป้องกันการถูกล่อลวง และประสานให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ กลุ่มผู้สูงอายุ ให้คำแนะนำปรึกษาดำเนินการแก้ไขปัญหาครอบครัว จัดหาที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่มและส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบริการทางการแพทย์ กลุ่มผู้

พิการ โดยการสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม ร่างกาย การศึกษา อาชีพคนพิการ และให้ การสงเคราะห์ครอบครัว กลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยการอุปการะในสถานสงเคราะห์และเสริมสร้าง ศักยภาพในการฝึกอาชีพ กลุ่มผู้ได้รับความเสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยให้ความช่วยเหลือ บำบัด ค้ำครองพัฒนาอาชีพและประสานการช่วยเหลือทางคดี กลุ่มผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติด พัฒนา ศักยภาพฟื้นฟูร่างกายจิตใจสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพ สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวและ สังคมได้ ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรส่งเสริมประชาชน ให้สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือคนในชุมชน ส่งเสริมการ บริการเชิงรุกให้กับประชาชน สนับสนุนงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้เพียงพอ พัฒนา บุคลากรให้มีความพร้อมต่อการให้บริการสังคมแก่ประชาชนในแต่ละประเภท

พรอนันต์ กิตติมั่นคง (2547) ศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของ ผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคม ของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา และเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุใน จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง ผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิงซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัด นครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ ความต้องการสวัสดิการสังคมของ ผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 1 ด้าน ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย รองลงมาได้แก่ ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินส่วนด้านที่มิ ความต้องการต่ำที่สุดได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัย

รัฐภูมิ อภิมนต์บุตร (2546) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วย สุดท้ายในภาคเหนือของประเทศไทย วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความ โน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของประชาชนในภาคเหนือก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 2) เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริโภคของประชาชนในภาคเหนือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในภาคเหนือ โดยนำข้อมูลรายได้ ค่าใช้จ่าย ความมั่งคั่ง เงินช่วยเหลือต่าง ๆ นำมาทำการ ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ในการสมการถดถอยเชิงเส้นตรง (Linear Regression Equation) ผลการศึกษาพบว่า ปี พ.ศ.2539 เป็นตัวแทนของปีก่อนวิกฤตและใช้ปี พ.ศ.2543 เป็นตัวแทนปีหลัง วิกฤตค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย ช่วยก่อนวิกฤตมีช่วงอยู่ระหว่าง 0.2098-0.2195 ส่วนช่วงหลังวิกฤตค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายมีช่วงอยู่ระหว่าง 0.3873-0.7977 โดยค่าความโน้มเอียงหลังวิกฤตเศรษฐกิจจะมีค่ามากกว่าก่อนวิกฤตเศรษฐกิจแสดงว่าหลังวิกฤตคน ไทยมีแนวโน้มจะบริโภคเพิ่มมากขึ้น และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริโภคของประชาชนใน ภาคเหนือ พบว่าก่อนวิกฤตเศรษฐกิจครัวเรือนจะมีค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยรายได้จากทรัพย์สิน

มากกว่าหลังวิกฤตเศรษฐกิจอาจเนื่องมาจากราคาสั่งหาริมทรัพย์ ราคาหุ้นที่เกิดจากการเก็งกำไร ก่อนยุคฟองสบู่

วลัยลักษณ์ จันทรสวัสดิ์ (2551) ศึกษาเรื่องรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์กรปกครองท้องถิ่นตำบลจirim อำเภอบ้านปลาค จังหวัดอุดรดิตถ์ วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพ ศักยภาพ สถานการณ์เครือข่ายความร่วมมือขององค์กรปกครองท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือกลุ่มชุมชนและกลุ่มองค์กรท้องถิ่นในพื้นที่ตำบลจirim อำเภอบ้านปลา จำนวน 55 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนตำบลจirim จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 3 บ้านดงงาม หมู่ที่ 5 บ้านเนินสูงและหมู่ที่ 13 บ้านท่าใหม่ เป็นชุมชนที่อพยพมาจากถิ่นฐานเดิมที่อยู่เหนือเขื่อนสิริกิติ์ สภาพพื้นที่อุดมสมบูรณ์เพื่อออกมาให้พ้นจากเขตน้ำท่วมจากการสร้างเขื่อนสิริกิติ์ รัฐบาลมอบหมายให้นิคมสร้างตนเองลำน้ำน่าน จังหวัดอุดรดิตถ์ จัดสรรที่ดินให้ราษฎรทำกินและเป็นที่อยู่อาศัย พัฒนาอาชีพและรายได้พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม สำหรับสถานการณ์เครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาคือความยากจนในชุมชน หน่วยงานเครือข่ายในชุมชนทำงานในพื้นที่ในลักษณะการประสานงาน ไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลจirim สนับสนุนงบประมาณทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ตามที่ชุมชนต้องการ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางทุกภาคีเครือข่ายรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนของชุมชนเป็นการผสมผสานระหว่างเครือข่ายความร่วมมือภายใน ระดมกำลังจากภายในชุมชนอาศัยความร่วมมือและการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจirim เป็นหน่วยงานในพื้นที่ โดยตรงในการแก้ไขปัญหาความยากจนของชุมชน และการหนุนเสริมจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน การแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนอาศัยเครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน ไม่เป็นลักษณะต่างคนต่างทำ ต่างจากการการแก้ไขปัญหาความยากในรูปแบบเดิมที่ก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในกิจกรรม การเก็บข้อมูลทำให้ชาวบ้านเกิดความเบื่อหน่าย แก้ปัญหาจากจุดเล็กไปหาจุดใหญ่ พัฒนาบุคคลก่อน เมื่อคนมีความพร้อมก็จะใช้ศักยภาพในการแก้ไขปัญหาของครอบครัวและต่อเนื่อง ไปสู่ชุมชน สร้างชุมชนให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ และจะส่งผลถึงสังคมที่ได้รับการพัฒนาเป็นสังคมที่น่าอยู่

สุคนธ์รัตน์ หินดง (2557) ศึกษาเรื่องการศึกษาคือความ โน้มเอียงในการบริ โภคของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของผู้ขี้เงินกองทุนหมู่บ้าน 2) ความ โน้มเอียงในการบริ โภคของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3) ตัววัดที่ส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โนนขาม ตำบลดงใหญ่ อำเภอนิคมพัฒนา

จังหวัดนครราชสีมา ที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน 126 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะทั่วไปผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็น เพศหญิงร้อยละ 66.70 เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.3 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.50 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 74.6 วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม เงินกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ให้นำเงินที่กู้ยืมไปลงทุนปลูกพืช ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคของ สมาชิกหน่วยสุดท้าย คือ 0.68 หมายความว่า เมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท การบริโภคจะ เพิ่มขึ้น 0.68 บาท ค่าตัวทวีผลการศึกษาค่าตัวทวีคือ 1.47 เท่า แสดงให้เห็นว่ากองทุนหมู่บ้านมี ผลทำให้รายได้เพิ่มขึ้น เมื่อมีการลงทุนหรือการบริโภคเพิ่มขึ้นทำให้เกิดรายได้เพิ่ม 1.47 เท่า

ศุภัทธนา สัมมณฑกุล (2546) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภค หน่วยสุดท้ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของประชาชนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การบริโภคของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลภาคตัดขวางของ 19 จังหวัดในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเปรียบเทียบค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายก่อนเกิดและ หลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจไทยผลการศึกษาพบว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้าย ในช่วงระหว่างก่อนเกิดวิกฤติและหลังเกิดวิกฤติไม่มีการเปลี่ยนแปลงค่า Autonomous Consumption (Intercept) และค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายในช่วงระหว่างก่อนเกิด วิกฤตและหลังเกิดวิกฤต ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อ ครัวเรือนต่ำที่สุดในประเทศไทย การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจจึงมีผลกระทบต่ออันข้างน้อยต่อการบริโภค เมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ หรืออาจมีสาเหตุมาจากจำนวนปีที่ทำการศึกษาน้อยเกินไป สำหรับปัจจัยที่มี ผลต่อการบริโภคของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ปัจจัยด้านรายได้ของครัวเรือนต่อ เดือน (Y) จะมีผลต่อการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปี พ.ศ.2543 จะดีกว่าปี พ.ศ.2539 ส่วนปัจจัยตัวอื่น ๆ นั้น ไม่มีผลต่อการบริโภคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเลย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจังหวัดลำปาง จำนวน 238,371 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และเพื่อให้การกำหนดขนาดกลุ่มจำนวนประชากรอย่างเหมาะสมที่จะทำให้ผลลัพธ์ของการศึกษามีความเที่ยงตรง ไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนของผลลัพธ์ โดยคำนวณตามสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	ขนาดของประชากร
	e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
เมื่อ	N	=	238,371
	e	=	0.05
แทนค่า	n	=	399

จากสมการดังกล่าว แบบสอบถามขั้นต่ำที่ต้องสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 399 คน และเพื่อให้การศึกษาได้ค่าที่มีความเที่ยงตรงจึงใช้แบบสอบถามจำนวน 400 คน และมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 13 อำเภอตามเขตการปกครองของประเทศไทย

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในพื้นที่จังหวัดลำปางเป็นรายอำเภอ แบ่งเป็นจำนวน 12 อำเภอ ๆ ละ 30 คน และจำนวน 1 อำเภอ (เมืองลำปาง) จำนวน 40 คน

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างรายอำเภอ

ชื่ออำเภอ	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองลำปาง	229,436	40
แม่เมาะ	40,011	30
เกาะคา	60,520	30
เสริมงาม	31,397	30
งาว	55,909	30
แจ้ห่ม	40,028	30
วังเหนือ	44,542	30
เถิน	60,070	30
แม่พริก	16,353	30
แม่ทะ	58,950	30
สบปราบ	27,465	30
ห้างฉัตร	50,780	30
เมืองปาน	33389	30
รวมทั้งสิ้น	748,850	400

จากตารางที่ 3.1 ประชากรจังหวัดลำปางมีจำนวนทั้งสิ้น 748,850 คน จำนวน 13 อำเภอ อำเภอที่มีจำนวนประชากรสูงสุด คือ อำเภอเมืองลำปาง เพื่อให้การกำหนดขนาดกลุ่มจำนวนประชากรที่เหมาะสมผลัดพัทธ์ของการศึกษามีความเที่ยงตรง ไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนจึงกำหนดให้มีแบบสอบถามสำหรับอำเภอเมืองจำนวน 40 คน และให้อำเภออื่น ๆ จำนวน 12 อำเภอ ๆ ละ 30 คน ($12 \times 30 = 360$) รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้กรอกแบบสอบถาม (Self-Administered Questionnaire) เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของแต่ละบุคคล จึงแบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่

- 2.1.1 **ข้อมูลทั่วไป** ได้แก่ เพศ สภาพร่างกาย อายุ การศึกษา และอาชีพ
- 2.1.2 **ข้อมูลสินทรัพย์** ได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัย ที่ดินทำกิน
- 2.1.3 **ข้อมูลหนี้สินต่อเดือน** ได้แก่ จำนวนหนี้สิน กู้จากแหล่งใด สาเหตุการกู้เงิน
- 2.1.4 **ข้อมูลรายได้ต่อเดือน** ได้แก่ แหล่งที่มาของรายได้ เช่น ค่าจ้างเงินเดือน
- 2.1.5 **ข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อเดือน** ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ค่าน้ำ ค่าไฟ
- 2.1.6 **ข้อมูลอื่น** ได้แก่ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการลงทะเบียนฯ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลในการศึกษาการวิเคราะห์ความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 **ข้อมูลปฐมภูมิ** ได้แก่ การใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากประชากรทั้งหมดจำนวน 238,371 คน ตอบด้วยตนเอง พร้อมกับการสัมภาษณ์

3.2 **ข้อมูลทุติยภูมิ** ทำการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวม ได้แก่ ตำรา บทความ เว็บไซต์ หนังสือ การศึกษาค้นคว้าอิสระและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิมาทำการวิเคราะห์ทั้งแบบเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ

4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของประชากรในการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงปริมาณเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multipleregression analysis) แสดงแบบจำลองได้ ดังนี้

$$Y_t = \alpha_0 + \beta_1 X_{1t} + \beta_2 X_{2t} + \beta_3 X_{3t} + \beta_4 X_{4t} + \beta_5 X_{5t} + \beta_6 X_{6t} + \dots + \beta_n X_{nt} + \varepsilon_t$$

โดยกำหนดให้

Y คือ การบริโภคของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

α_0 คือ ค่าคงที่

β คือ สัมประสิทธิ์ประมาณค่าพารามิเตอร์

ε คือ ความคลาดเคลื่อน

X คือ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ สภาพร่างกาย อายุ การศึกษา อาชีพ

สินทรัพย์หนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่ายดังนี้

X_1 คือ เพศ (Sex) กำหนดให้

เพศชาย = 1 และหญิง = 0

X_2 คือ สภาพร่างกาย (Physical) กำหนดให้

สภาพร่างกายปกติ = 1 และสภาพร่างกายพิการ = 0

X_3 คือ อายุ (Age) กำหนดให้

กลุ่มที่ 1 (วัยก่อนทำงานอายุ 18-20 ปี)

กลุ่มที่ 2 (วัยทำงานอายุ 21-60 ปี)

กลุ่มที่ 3 (วัยชราอายุ 61 ปีขึ้นไป)

X_4 คือ ระดับการศึกษา (Education) กำหนดให้

ระดับการศึกษาสูงกว่าการศึกษาคณะมัธยม = 1

ระดับการศึกษาน้อยกว่าการศึกษาคณะมัธยม = 0

X_5 คือ อาชีพ (Occupation) กำหนดให้

กลุ่มที่ 1 (ว่างงาน)

กลุ่มที่ 2 (เกษตรกร)

กลุ่มที่ 3 (รับจ้างหรือทำงานบริการ)

X_6 คือ สินทรัพย์ (Asset) ที่ดินทำกิน บ้านและที่อยู่อาศัยกำหนดให้

มีสินทรัพย์เป็นของตนเอง = 1

ไม่มีสินทรัพย์เป็นของตนเอง = 0

- X_7 คือ หนี้สิน (Debt) กำหนดให้
มีหนี้สิน = 1 และไม่มีหนี้สิน = 0
- X_8 คือ รายได้ (Income)
- X_9 คือ ค่าใช้จ่าย (Expense)

4.2.2 ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (*Marginal Propensity to Consume / MPC*) สมการฟังก์ชันการบริโภค แสดงได้ ดังนี้

$$c = c_o + by_d \quad (\text{โดยที่ } 0 < b < 1, c_o > 0)$$

- c หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
- c_o หมายถึง การบริโภคอิสระ (autonomous consumption) หรือเป็นการบริโภคที่ไม่ขึ้นกับรายได้
- b หมายถึง ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (MPC)
- y_d หมายถึง ระดับรายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้ของบุคคลหรือรายได้ที่อยู่ในมือของบุคคลภายหลังจากหักภาษี (disposable income or income after taxes)

4.2.3 การหาค่าตัวทวี (*multipliers*) คือ อัตราส่วนของการเปลี่ยนแปลงในรายได้ประชาชาติดูผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายสามารถเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$k = \frac{1}{1-b}$$

เพื่อพิจารณาว่า ถ้าการบริโภคเพิ่มขึ้น 1 บาท รายได้ดูผลกระทบจะเพิ่มขึ้นเท่าใด ทั้งนี้ตัวทวี จะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของรายได้ ซึ่งเกิดจากการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง (A Study on Marginal Propensity to Consume of State Welfare Card Holder of Lampang Province) เป็นการศึกษาภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ศึกษาค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume/MPC) และตัววัดที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง รวมทั้งศึกษานโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลการศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำนวน 400 คนเพื่อนำมารวบรวมและทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานสามารถแบ่งรายละเอียดออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

ภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำแนกข้อมูลของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป จำแนกตาม เพศ (Sex) สถานภาพร่างกาย (Physical) อายุ (Age) ระดับการศึกษา (Education) และอาชีพ (Occupation) รายละเอียดปรากฏ ดังนี้

1.1 เพศ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในจังหวัดลำปาง จำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 218 คนคิดเป็นร้อยละ 54.50 และเป็นเพศชายจำนวน 182 คนคิดเป็นร้อยละ 45.50 ดังรายละเอียดตารางที่ 4.1 และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของเพศที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า เพศชายมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,105.27 บาทส่วนเพศหญิงมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนจำนวน 4,917.89 บาทดังรายละเอียด ตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ชาย	182	45.50
หญิง	218	54.50
รวม	400	100.00

หมายเหตุ : คำนวณจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.2 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามเพศ

เพศ	หน่วย:บาท/คน/เดือน
	ค่าเฉลี่ย
ชาย	5,105.27
หญิง	4,917.89

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

1.2 สภาพร่างกาย จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำแนกตามสภาพร่างกายส่วนใหญ่เป็นผู้มีสภาพร่างกายปกติ จำนวน 378 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50 และเป็นผู้มีสภาพร่างกายพิการจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ดังรายละเอียดตารางที่ 4.3 และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของสภาพร่างกายที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีสภาพร่างกายปกติมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,105.98 บาท ส่วนผู้ที่มีสภาพร่างกายพิการมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนจำนวน 3,236.36 บาท ดังรายละเอียด ตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามสภาพร่างกาย

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปกติ	378	94.50
พิการ	22	5.50
รวม	400	100.00

ที่มา : คำนวณจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.4 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามสภาพร่างกาย

เพศ	ค่าเฉลี่ย หน่วย:บาท/คน/เดือน
ปกติ	5,105.98
พิการ	3,236.36

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

1.3 อายุ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานมีอายุระหว่าง 21-60 ปี จำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมาเป็นวัยชราที่มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และเป็นวัยก่อนทำงานอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ดังรายละเอียดตารางที่ 4.5 และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของอายุที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐวัยก่อนทำงาน (อายุ 18-20 ปี) มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,342.86 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐวัยทำงาน (อายุ 21-60 ปี) มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,450 บาท และผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐวัยชรา (อายุ 61 ปีขึ้นไป) มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 3,675.65 บาท ดังรายละเอียดตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วัยก่อนทำงาน (18-20 ปี)	14	3.50
วัยทำงาน (21-60 ปี)	294	73.50
วัยชรา (61 ปีขึ้นไป)	92	23.00
รวม	400	100.00

ตารางที่ 4.6 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามอายุ

อายุ	หน่วย:บาท/คน/เดือน	
	ค่าเฉลี่ย	
วัยก่อนทำงาน (18-20 ปี)	4,342.86	
วัยทำงาน (21-60 ปี)	5,450.00	
วัยชรา (61 ปีขึ้นไป)	3,675.65	

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

1.4 ระดับการศึกษา จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าการศึกษาคณะบังคับ (สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น) จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66 และเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าการศึกษาคณะบังคับ (ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น) จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34 ดังรายละเอียดตามตารางที่ 4.7 และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,542.80 บาท และผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าการศึกษาคณะบังคับ มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 3,955.59 บาท ดังรายละเอียดตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	264	66.00
ต่ำกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	136	34.00
รวม	400	100.00

ที่มา: คำนวณจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.8 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	หน่วย: บาท/คน/เดือน	
	ค่าเฉลี่ย	
สูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	5,542.80	
ต่ำกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	3,955.59	

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

1.5 อาชีพ จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรจำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 รองลงมาคืออาชีพรับจ้าง/งานบริการทั่วไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 และว่างงานจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9 ดังรายละเอียดตารางที่ 4.9 และและหาวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่าผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ว่างงาน มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,543.33 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นเกษตรกร มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,457.14 บาท และผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีอาชีพรับจ้าง/งานบริการ มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 3,939.80 บาท ดังรายละเอียดตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.9 ข้อมูลทั่วไปของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ว่างงาน	36	9.00
เกษตรกร	266	66.50
รับจ้าง/งานบริการ	98	24.50
รวม	400	100.00

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.10 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามอาชีพ

อายุ	หน่วย:บาท/คน/เดือน	
	ค่าเฉลี่ย	
ว่างงาน	4,543.33	
เกษตรกร	5,457.14	
รับจ้าง/งานบริการ	3,939.80	

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

1.6 สิทธิประโยชน์จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง
 จำแนกตามข้อมูลสิทธิประโยชน์ผู้มีบัตรสวัสดิการส่วนใหญ่มีสิทธิประโยชน์ ได้แก่ บ้าน ที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินเป็นของตนเองจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 และไม่มีสิทธิประโยชน์เป็นของตนเองจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 รายละเอียดตารางที่ 4.11 และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการศึกษาที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีสิทธิประโยชน์เป็นของตนเอง มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,418.93 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ไม่มีสิทธิประโยชน์เป็นของตนเอง มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,623.51 บาท ดังรายละเอียดตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.11 ข้อมูลสินทรัพย์ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ข้อมูลสินทรัพย์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	206	51.50
ไม่มี	194	48.50
รวม	400	100.00

หมายเหตุ: จำนวนจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.12 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามสินทรัพย์

	หน่วย:บาท/คน/เดือน
อายุ	ค่าเฉลี่ย
มี	4,418.93
ไม่มี	5,623.51

หมายเหตุ: จำนวนจากแบบสอบถาม

1.7 ข้อมูลหนี้สินจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง จำแนกตามข้อมูลสินทรัพย์ผู้มีบัตรสวัสดิการส่วนใหญ่มีหนี้สิน จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 และไม่มีหนี้สิน จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 รายละเอียดตารางที่ 4.13 และหากวิเคราะห์ความแตกต่างของหนี้สินที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีหนี้สิน มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 56.50 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นไม่มีหนี้สิน มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,980.23 บาท ดังรายละเอียดตาราง ที่ 4.14

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลหนี้สินของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ข้อมูลหนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	226	56.50
ไม่มี	174	43.50
รวม	400	100.00

หมายเหตุ: จำนวนจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.14 การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน จำแนกตามหนี้สิน

หน่วย:บาท/คน/เดือน	
อายุ	ค่าเฉลี่ย
มี	5,020.80
ไม่มี	4,980.23

หมายเหตุ: คำนวณจากแบบสอบถาม

1.8 ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่าย จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่าผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,280.33 บาท มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 13,000 บาท มีรายได้ต่ำสุดต่อเดือน 500 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายได้ต่อเดือน 2,930.80 บาท และพบว่า ข้อมูลค่าใช้จ่ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 5,003.15 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงสุด 14,900 บาท มีค่าใช้จ่ายต่ำสุดต่อเดือน 500 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าใช้จ่ายต่อเดือน 2,971.30 บาท ดังรายละเอียดตาราง ที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่าย

หน่วย:บาท/คน/เดือน				
รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด	S.D.
รายได้	5,280.33	13,000.00	500.00	2,930.80
ค่าใช้จ่าย	5,003.15	14,900.00	500.00	2,971.30

ที่มา: คำนวณจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume)

สมการฟังก์ชันการบริโภค แสดงได้ ดังนี้

$$C = C_0 + bY_d \text{ โดยที่ } (0 < b < 1, C_0 > 0)$$

โดยที่	C	หมายถึง	ค่าใช้จ่ายในการบริโภค
	C_0	หมายถึง	การบริโภคอิสระ (Autonomous consumption) หรือเป็นการบริโภคที่ไม่ขึ้นกับรายได้ (นั่นคือค่าใช้จ่ายในการบริโภคขั้นต่ำสุดที่จำเป็น เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้แม้ว่าไม่มีรายได้เลย)
	b	หมายถึง	ความโน้มเอียงส่วนเพิ่มในการบริโภค (marginal propensity to consume หรือเรียกชื่อว่า MPC)
	Y_d	หมายถึง	รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้ของบุคคลหรือรายได้ที่อยู่ในมือของบุคคลภายหลังจากหักภาษี (Disposable income or income after taxes)

ตารางที่ 4.16 ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค

Model 1: Heteroskedasticity-corrected, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Without squared terms in variance equation

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	36.3799	96.2388	0.3780	0.7058	
income	0.935287	0.0210054	44.53	<0.0001	***

ดังนั้น ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค หรือ ค่า b คือ 0.93

จากสมการ อธิบายได้ว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคมีค่าเท่ากับ 0.93 เมื่อผู้มีบัตรสวัสดิการมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะเพิ่มขึ้น 0.93 บาท การบริโภคของครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของเคนส์

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่า เมื่อรัฐบาลมีการใช้จ่ายเงิน (G) หรืออัดฉีดรายได้เข้าสู่กระแสเศรษฐกิจผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามวงเงินที่ให้การช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็เงินค่าซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น สินค้าเพื่อการศึกษาและวัสดุคิบเพื่อเกษตรกรรมที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด สำหรับรายได้เกินกว่า 30,000 บาท/ปี ได้รับวงเงิน 200 บาทต่อเดือน รายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/ปี ได้รับวงเงิน 300 บาทต่อเดือน หรือวงเงินส่วนลดค่าซื้อก๊าซหุงต้มจากร้านค้าที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด จำนวน 45 บาท/คน/เดือน วงเงินส่วนลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จำนวน 500 บาทต่อคนต่อเดือน ตลอดจนมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

ทำให้ผู้มีรายได้น้อยหรือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐนำเงินที่ได้รับช่วยเหลือไปซื้อสินค้าและบริการ ก็จะส่งผลดีต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้ทราบว่าค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) มีค่าสูงถึง 0.93 แสดงให้เห็นว่าผู้มีรายได้น้อยหรือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเมื่อได้รับวงเงินการให้ความช่วยเหลือในแต่ละเดือนก็ต้องนำไปใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคทั้งหมด เนื่องจากผู้มีรายได้น้อยมีแนวโน้มที่จะนำเงินออกไปใช้จ่ายใช้สอย เงินที่ได้มาแม้มีจำนวนไม่มาก แต่เป็นเงินที่ช่วยบรรเทาค่าครองชีพได้ มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ประกอบกับเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกำหนดวงเงินใช้จ่ายในแต่ละเดือนไม่สามารถสะสมนำไปใช้ในเดือนถัดไปได้ หรือไม่สามารถนำไปเก็บออมได้

ส่วนที่ 3 ตัวทวีที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้

จากสมการ

$$k = \frac{1}{1-b}$$

แทนค่า

$$k = \frac{1}{1-0.93} = 14.28$$

ตัวทวี (k) = 14.28 เท่า

อธิบายได้ว่า เมื่อผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐบริโภคเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้รายได้เพิ่มขึ้น 14.28 บาท

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของตัวทวีจากการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่า ตัวทวีมีค่าสูงถึง 14.28 เท่า แสดงให้เห็นว่าเมื่อรัฐบาลมีการใช้จ่ายเงิน (G) หรืออัดฉีดรายได้เข้าสู่กระแสเศรษฐกิจผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐส่งผลให้การทำงานของตัวทวีมีจำนวนรอบที่สูงมาก แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้ว จะเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวน 200 บาท สำหรับผู้มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท/ปี หรือ จำนวน 300 บาท สำหรับผู้มีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท/ปี มีสัดส่วนไม่มากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการบริโภคต่อเดือนของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แต่เนื่องจากนโยบายการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของรัฐบาลนั้นมีเป้าหมายคือบรรเทาความ

เดือดร้อน โดยรัฐบาลจะจ่ายเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ จึงทยอยเป็นงวดเพื่อนำไปใช้สำหรับการดำรงชีพ แต่จะไม่ใช้วิธีการจ่ายเป็นเงินก้อน เพราะเกรงว่าจะนำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และเป้าหมายที่สำคัญของรัฐบาลคือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ได้รับการช่วยเหลือทุกคนต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของตัวเอง พัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อหารายได้ให้มากขึ้น เพื่อที่ในอนาคตจะได้หลุดพ้นจากเส้นความยากจน

จากผลการศึกษา มีข้อสังเกตว่าถ้า G (เพิ่ม) $>$ รายรับ(T) จะมีผลทำให้ Y (เพิ่ม) ทั้งนี้ ค่าที่กำหนดขนาดของตัวทวิที่สำคัญคือ ค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่มของการบริโภค (Marginal Propensity to Consume : MPC) นั้นเอง

ส่วนที่ 4 นโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560 เพื่อให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จากภาครัฐถูกกลุ่มเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนี้

4.1 มาตรการระยะสั้น

4.1.1 รัฐบาลควรสนับสนุนให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใช้แนวทางของบริษัทเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เพื่อไม่ให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล และเป็นเกราะคุ้มกันในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน เช่น การสร้างองค์ความรู้ผ่านเครือข่ายชุมชน โดยผ่านการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ

4.1.2 สนับสนุนการอบรมฝึกฝนอาชีพ เพื่อให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถพึ่งพาตนเองได้ เมื่อพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะเป็นผู้ที่พ้นจากเส้นความยากจนอย่างยั่งยืน

4.1.3 สนับสนุนแหล่งเงินทุน ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ควบคู่ไปกับการให้วงเงินลดค่าครองชีพรายเดือน เพื่อให้สามารถนำไปลงทุนประกอบอาชีพสร้างรายได้

4.2 มาตรการระยะยาว

4.2.1 รัฐบาลควรมีการติดตามประเมินผลการให้สวัสดิการในแต่ละประเภทเพื่อนำมาปรับปรุงการให้สวัสดิการให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการหรือนโยบายลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และให้ความช่วยเหลือผ่านมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ลดลงหรือหมดไปจากประเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ พ.ศ.2560 เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาล มีแนวคิดเพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ มีการจัดการฐานข้อมูลเชิงลึกส่วนบุคคลที่มีอยู่กระจัดกระจายอยู่ในหลายหน่วยงาน เพื่อกำหนดนโยบายในการให้ความช่วยเหลือที่รัฐบาลสามารถให้สวัสดิการและเงินช่วยเหลือตามมาตรการต่าง ๆ ได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึก ครบถ้วน และต่อเนื่อง และออกบัตรสวัสดิการประจำตัวผู้มีสิทธิ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบนโยบายหรือมาตรการในการยกระดับประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการสังคมและการช่วยเหลือของภาครัฐ นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนต่อไป

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จึงได้ศึกษาภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ศึกษาค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume/MPC) และตัววัดที่ส่งผลกระทบต่อเพิ่มขึ้นของรายได้ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง และศึกษานโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล

1. สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ระบุภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

1.1 เพศ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 และเป็นเพศชายจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 และเพศส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า เพศชายมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,105.27 บาทส่วนเพศหญิงมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนจำนวน 4,917.89 บาท

1.2 สภาพร่างกาย ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นผู้มีสภาพร่างกายปกติ จำนวน 378 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50 และเป็นผู้มีสภาพร่างกายพิการจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 และสภาพร่างกายส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีสภาพร่างกายปกติมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,105.98 บาท ส่วนผู้ที่มีสภาพร่างกายพิการมีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือนจำนวน 3,236.36 บาท

1.3 อายุ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานมีอายุระหว่าง 21-60 ปี จำนวน 294 คนคิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมาเป็นวัยชราที่มีอายุระหว่าง 61 ปีขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23 และเป็นวัยก่อนทำงานอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 และอายุส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐวัยก่อนทำงาน (อายุ 18-20 ปี) มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,342.86 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐวัยทำงาน (อายุ 21-60 ปี) มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,450 บาท และผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ วัยชรา (อายุ 61 ปีขึ้นไป) มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 3,675.65 บาท

1.4 ระดับการศึกษา ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น) จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66 และเป็นผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34และระดับการศึกษาส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,542.80 บาท และผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 3,955.59 บาท

1.5 อาชีพ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 รองลงมามีอาชีพรับจ้าง/งานบริการทั่วไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 และว่างงานจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และอาชีพส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่าผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่ว่างงาน มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,543.33 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นเกษตรกร มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,457.14 บาท และผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีอาชีพรับจ้าง/งานบริการ มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 3,939.80 บาท

1.6 สิทธิประโยชน์ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีสิทธิประโยชน์ ได้แก่ บ้าน ที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินเป็นของตนเองจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 และไม่มีสิทธิประโยชน์เป็นของตนเอง จำนวน 194 คนคิดเป็นร้อยละ 48.50 และสิทธิประโยชน์ส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีสิทธิประโยชน์เป็นของตนเอง มีการใช้จ่ายเพื่อการ

บริโภคจำนวน 4,418.93 บาทผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นไม่มีสิทธิ์เป็นของตนเอง มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 5,623.51 บาท

1.7 หนี้สินผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีหนี้สิน จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 และไม่มีหนี้สินจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 และหนี้สินส่งผลกระทบต่อการใช้งานเพื่อการบริโภคต่อเดือน พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่มีหนี้สิน มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 56.50 บาท ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่เป็นไม่มีหนี้สิน มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจำนวน 4,980.23 บาท

1.8 ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่าย ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่า

ข้อมูลรายได้ ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,280.33 บาท มีรายได้ต่อเดือนสูงสุด 13,000 บาท มีรายได้ต่ำสุดต่อเดือน 500 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายได้ต่อเดือน 2,930.80 บาท และเมื่อจำแนกกลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 (รายได้ 0 – 5,000 บาท) กลุ่มที่ 2 (รายได้ 5,001 – 10,000 บาท) และกลุ่มที่ 3 (รายได้ 10,000 บาทขึ้นไป) พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นผู้ที่มีรายได้กลุ่มที่ 1 (รายได้ 0 – 5,000 บาท) มีจำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาคือกลุ่มที่ 2 (รายได้ 5,001 – 10,000 บาท) จำนวน 62 ราย คิดเป็นร้อยละ 31 และกลุ่มที่ 3 (รายได้ 10,000 บาท ขึ้นไป) จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

ข้อมูลค่าใช้จ่าย ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 5,003.15 บาท มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนสูงสุด 14,900 บาท มีค่าใช้จ่ายต่ำสุดต่อเดือน 500 บาทส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าใช้จ่ายต่อเดือน 2,971.30 บาท และเมื่อจำแนกกลุ่มผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 (ค่าใช้จ่าย 0 – 5,000 บาท) กลุ่มที่ 2 (ค่าใช้จ่าย 5,001 – 10,000 บาท) และกลุ่มที่ 3 (ค่าใช้จ่าย 10,000 บาทขึ้นไป) พบว่า ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเป็นผู้ที่มีค่าใช้จ่ายกลุ่มที่ 1 (ค่าใช้จ่าย 0 – 5,000 บาท) มีจำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.50 รองลงมาคือกลุ่มที่ 2 (ค่าใช้จ่าย 5,001 – 10,000 บาท) จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 และกลุ่มที่ 3 (ค่าใช้จ่าย 10,000 บาทขึ้นไป) จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal Propensity to Consume)

ผลการศึกษา ได้ ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค หรือ ค่า b คือ 0.93 อธิบายได้ว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคมีค่าเท่ากับ 0.93 เมื่อผู้มีบัตรสวัสดิการมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะเพิ่มขึ้น 0.93 บาท การบริโภคของครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของเคนส์ที่ว่า การบริโภคเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น กล่าวคือ เมื่อรัฐบาลมีการใช้จ่ายเงิน (G) เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามวงเงินที่

ให้การช่วยเหลือ จะทำให้ผู้มีรายได้น้อยหรือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐนำเงินที่ได้รับการช่วยเหลือไปจับจ่ายใช้สอยและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

จากผลการศึกษาดังกล่าว ได้ค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้าย (MPC) จำนวน 0.93 ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูง อธิบายได้ว่า ผู้มีรายได้น้อยหรือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นมีแนวโน้มที่จะนำเงินออกไปจับจ่ายใช้สอย เพื่อลดภาระหรือช่วยบรรเทาภาระครองชีพได้ รายได้ที่ได้รับการช่วยเหลือนั้นแม้ไม่มากแต่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ประกอบกับเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกำหนดวงเงินใช้จ่ายในแต่ละเดือนไม่สามารถสะสมนำไปใช้ในเดือนถัดไปได้ จึงไม่สามารถนำไปเก็บออมได้

ส่วนที่ 3 เพื่อศึกษาตัวทวีที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้

ผลการศึกษา ได้ค่าตัวทวี คือ 14.28 เท่า หมายความว่า เมื่อผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐบริโภคเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้รายได้เพิ่มขึ้น 14.28 บาท

ตัวทวีที่ได้จากการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่า ตัวทวีมีค่าสูงถึง 14.28 เท่า แสดงให้เห็นว่าเมื่อรัฐบาล อัดฉีดรายได้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐส่งผลให้การทำงานของตัวทวีมีจำนวนรอบที่สูงมาก แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้ว มีข้อสังเกตว่า การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวน 200 บาท สำหรับผู้มีรายได้เกินกว่า 30,000 บาท/ปี หรือ จำนวน 300 บาท สำหรับผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/ปี มีสัดส่วนไม่มากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการบริโภคต่อเดือนของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แต่เนื่องจากนโยบายการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของรัฐบาลนั้นมีเป้าหมายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ต้องการให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถดำรงชีพอยู่ได้ อย่างไรก็ตามผลการศึกษา พบว่าถ้า G (เพิ่ม) $>$ รายรับ(T) จะมีผลทำให้ Y (เพิ่ม) ทั้งนี้ ค่าที่กำหนดขนาดของตัวทวีที่สำคัญคือ ค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่มของการบริโภค (Marginal Propensity to Consume : MPC) นั่นเอง

ส่วนที่ 4 นโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ลดลงหรือหมดไปจากประเทศ

4.1 มาตรการระยะสั้น

4.1.1 รัฐบาลควรสนับสนุนให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใช้แนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เพื่อไม่ให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐรอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาล เพื่อเป็นภาระ

คุ้มกันในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน เช่น การสร้างองค์ความรู้ผ่านเครือข่ายชุมชน โดยผ่านการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ

4.1.2 สนับสนุนการอบรมฝึกฝนอาชีพ เพื่อให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถพึ่งพาตนเองได้ เมื่อพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะเป็นผู้ที่พ้นจากเส้นความยากจนอย่างยั่งยืน

4.1.3 สนับสนุนแหล่งเงินทุน ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ควบคู่ไปกับการให้วงเงินลดค่าครองชีพรายเดือน เพื่อให้สามารถนำไปลงทุนประกอบอาชีพสร้างรายได้

4.2 มาตรการระยะยาว

4.2.1 รัฐบาลควรมีการติดตามประเมินผลการให้สวัสดิการในแต่ละประเภท เพื่อนำมาปรับปรุงการให้สวัสดิการให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละพื้นที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการหรือนโยบายลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และให้ความช่วยเหลือผ่านมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ลดลงหรือหมดไปจากประเทศ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง พบว่า

2.1 จำนวนผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจังหวัดลำปางทั้งสิ้น 238,371 ราย ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.50 มีสภาพว่างรายปกติ คิดเป็นร้อยละ 94.50 เป็นวัยทำงาน (อายุระหว่าง 21-60 ปี) คิดเป็นร้อยละ 73.50 มีระดับการศึกษาสูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ (สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น) มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 66.50 มีสินทรัพย์ ได้แก่ บ้าน ที่อยู่อาศัย และที่ดินเป็นของตนเอง (อยู่ในเงื่อนไขตามเกณฑ์การลงทะเบียนผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) คิดเป็นร้อยละ 54.50 มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 56.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,280.33 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่อเดือน 5,003.15 บาท

2.2 ค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้าย หรือ ค่า b คือ 0.93 อธิบายได้ว่า ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคมีค่าเท่ากับ 0.93 เมื่อผู้มีบัตรสวัสดิการมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะเพิ่มขึ้น 0.93 บาท การบริโภคของครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเมื่อได้รับการช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐตามวงเงินสำหรับการช่วยเหลือค่าอุปโภคบริโภคตามสิทธิจะนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคทั้งหมด

ประกอบกับวงเงินในบัตรไม่สามารถสะสมได้ จึงเกิดการจับจ่ายใช้สอยในเรื่องของการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายมีค่าค่อนข้างสูง และจากการศึกษาของคุณสุคนธ์รัตน์ หินดง ที่ได้ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เท่ากับ 0.68 ซึ่งเมื่อครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น 1 บาท จะบริโภคเพิ่มขึ้น 0.68 บาท จากการศึกษาของคุณสุวิทย์ สัมมนากุล ที่ได้ค่าความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจที่ได้ค่าความโน้มเอียงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจอยู่ระหว่าง 0.283 – 0.474 และหลังวิกฤตเศรษฐกิจอยู่ระหว่าง 0.354 – 0.413 โดยปัจจัยทางรายได้ของครัวเรือนมีผลกระทบต่อการบริโภคของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าการศึกษาค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง และการยกตัวอย่างของคุณสุคนธ์รัตน์ หินดง และคุณสุวิทย์ สัมมนากุล เป็นการศึกษาความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายที่มีผลการศึกษาสอดคล้องที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เป็นไปตามสมมติฐานของเคนส์ ที่ว่าการบริโภคเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น และแม้ว่าค่าความโน้มเอียงที่ได้จะไม่ได้ใกล้เคียงกัน แต่การศึกษาค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปางนั้น สามารถอธิบายด้วยข้อเท็จจริงคือ ด้วยเงื่อนไขของการใช้วงเงินในบัตรในแต่ละเดือนที่รัฐอัดฉีดผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไม่สามารถสะสมได้ผู้มีรายได้น้อยจะต้องใช้ให้หมดภายในเดือนไม่สามารถเก็บออมหรือถอนเป็นเงินสดได้ ประกอบกับผู้มีรายได้น้อยมีแนวโน้มที่จะนำเงินออกไปจับจ่ายใช้สอย แม้เงินที่ได้มานั้นมีจำนวนไม่มาก แต่เป็นเงินที่ช่วยบรรเทาภาระค่าครองชีพได้ มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต จึงทำให้การศึกษาในครั้งนี้ได้ค่าความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายมีตัวเลขสูงถึง 0.93

2.3 ค่าตัวทวี หรือค่า K เท่ากับ 14.28 อธิบายได้ว่า เมื่อผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐบริโภคเพิ่มขึ้น 1 บาท จะทำให้รายได้เพิ่มขึ้น 14.28 บาท ซึ่งค่าตัวทวีที่ได้เป็นค่าที่น่าพอใจค่าของตัวทวีแสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจของจังหวัดลำปางเป็นระบบเศรษฐกิจแบบปิด หากเป็นเศรษฐกิจแบบเปิดค่าตัวทวีจะต่ำว่านี้เพราะมีการไหลออกของเงินทุนค่อนข้างต่ำ

อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ค่าตัวทวีค่อนข้างสูง ซึ่งจากการศึกษาของคุณสุคนธ์รัตน์ หินดง ได้ค่าตัวทวีเท่ากับ 1.47 หมายความว่า เมื่อมีการเพิ่มขึ้นของรายจ่าย 1 บาทจะทำให้ผลผลิตหรือรายได้เพิ่มขึ้น 1.47 เท่า ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีของเคนส์ที่ว่า ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภคมีค่าสูงจะมีผลทำให้ค่าตัวทวีสูงขึ้นตามไปด้วย ค่าของตัวทวีขึ้นอยู่กับค่าของความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค ถ้า MPC มีค่าสูง ตัวทวีจะมีค่าสูง ถ้า MPC มีค่า

ค่าตัวทิวจะมีค่าต่ำตามไปด้วย ในการศึกษาคครั้งนี้ได้ค่า MPC เท่ากับ 0.93 ทำให้ค่าตัวทิวยิ่งมากขึ้น ได้ค่าตัวทิวเท่ากับ 14.28 การศึกษาคครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อรัฐบาลมีการใช้จ่ายเงิน (G) หรืออัดฉีด รายได้เข้าสู่กระแสเศรษฐกิจผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐส่งผลให้การทำงานของตัวทิวมีจำนวนรอบ ที่สูงมาก แต่เมื่อพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้ว จะเห็นว่า การให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐจำนวน 200 บาท สำหรับผู้มีรายได้เกินกว่า 30,000 บาท/ปี หรือ จำนวน 300 บาท สำหรับผู้มี รายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/ปี มีสัดส่วนไม่มากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการบริโภคต่อเดือน ของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ แต่เนื่องจากนโยบายการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ของรัฐบาลนั้นมีเป้าหมายคือบรรเทาความเดือดร้อน โดยรัฐบาลจะจ่ายเงินเพื่อให้สามารถดำรงชีพ อยู่ได้ จึงทยอยเป็นงวดเพื่อนำไปใช้สำหรับการดำรงชีพ แต่จะไม่ใช้วิธีการจ่ายเป็นเงินก้อน เพราะ เกรงว่าจะนำเงินที่ได้รับไปใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และเป้าหมายที่สำคัญของรัฐบาลคือผู้มีบัตรสวัสดิการ แห่งรัฐที่ได้รับการช่วยเหลือทุกคนต้องปรับปรุงประสิทธิภาพของตัวเอง พัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อหารายได้ให้มากขึ้น เพื่อที่ในอนาคตจะได้หลุดพ้นจากเส้นความยากจน และจาก การศึกษาของคุณจึงสรุปได้ว่า ค่าที่กำหนดขนาดของตัวทิวที่สำคัญคือ ค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่ม ของการบริโภค (Marginal Propensity to Consume : MPC) นั่นเอง

2.4 เพื่อให้เห็นนโยบายการให้ความช่วยเหลือและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล ในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ลดลงหรือ หหมดไปจากประเทศนั้น รัฐบาลควรสนับสนุนให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใช้แนวทางของปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตเพื่อไม่ให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐรอรับการช่วยเหลือจากรัฐบาล และ เป็นเกาะคุ้มกันในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน เช่น การสร้างองค์ความรู้ผ่านเครือข่ายชุมชน โดยผ่าน หน่วยงานภาครัฐ สนับสนุนการอบรมฝึกฝนอาชีพ เพื่อให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสามารถพึ่งพาตนเอง ได้ เมื่อพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้เพิ่มขึ้น ก็จะเป็นผู้ที่พ้นจากเส้นความยากจนอย่างยั่งยืน และสนับสนุน แหล่งเงินทุน ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ควบคู่ไปกับการให้วงเงินลดค่าครองชีพรายเดือน เพื่อให้สามารถนำไป ลงทุนประกอบอาชีพได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการศึกษา

3.1.1 ในระยะสั้น

จากการศึกษาได้ค่าตัวทิวเท่ากับ 14.28 เป็นตัวเลขค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าเมื่อ รัฐบาลให้การช่วยเหลือวงเงินผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐหรือเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐ (G) จะทำให้การ

บริโภคเพิ่มขึ้นซึ่งค่าที่กำหนดขนาดของตัวทวีที่สำคัญคือ ค่าความโน้มเอียงส่วนเพิ่มของการบริโภค (Marginal Propensity to Consume : MPC) ดังนั้น หากรัฐบาลกำหนดมาตรการเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในระยะสั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ ซึ่งแนวโน้มการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคของผู้มีรายได้น้อยเป็นไปได้สูง แต่ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องตระหนักถึงการช่วยเหลือที่มุ่งเน้นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของตัวเอง พัฒนาความรู้ความสามารถ เพื่อหารายได้ให้มากขึ้น เพื่อที่ในอนาคตจะได้หลุดพ้นจากเส้นความยากจน

3.1.2 ในระยะยาว

รัฐบาลควรกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐใช้แนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เพื่อไม่ให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ เช่น สนับสนุนแหล่งเงินทุน เพราะเมื่อมีการลงทุนเพิ่มขึ้น การบริโภคก็จะเพิ่มขึ้น รายได้ก็จะเพิ่มขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลการบริโภคจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เฉพาะวงเงินการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเท่านั้น ควรศึกษามาตรการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ที่รัฐบาลเน้นการสร้างโอกาส 4 มิติ ได้แก่ การฝึกอาชีพ การมีงานทำ การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการเข้าถึงสิ่งจำเป็นพื้นฐาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมได้อย่างยั่งยืน เพื่อนำผลการศึกษามาอธิบายเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความยากจนของผู้มีรายได้น้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2560). *ประชารัฐสวัสดิการการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ*. กรุงเทพมหานคร: กรมบัญชีกลาง.
- กรมบัญชีกลาง. //(2562.)//สถิติจำนวนผู้รับสิทธิสวัสดิการและรายจ่าย.//สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2562./จาก <https://govwelfare.cgd.go.th/welfare/reportprov>
- ขวัญชัย ผลพันธ์ทิน (2549). *การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายของประชากรในภาคกลางของประเทศไทยหลังชำระหนี้ IMF หมด* (สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2562). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2562, จาก https://cdc.parliament.go.th/draftconstitution2/more_news.php?cid=87
- ชมพูนุท โกสลากร เพิ่มพูนวิวัฒน์และคนอื่น ๆ.(2547). *แนวการศึกษาชุดวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ (หน่วยที่ 1-4)*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนาตย์ ศรีวิบูลย์รัตนา (2546). *การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายในภาคกลางของประเทศไทย* (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญส่ง ชเลธร (2557). *สิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคมกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- พรอนันต์ กิตติมั่นคง (2547). *การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พอพันธ์ อูยานนท์. (2559). *ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ขั้นสูง (หน่วยที่ 9)*. พิมพ์ครั้งที่ 4 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รัฐภูมิ อภิมนตรีบุตร (2546). *การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายในภาคเหนือของประเทศไทย*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วัลย์ลักษณ์ จันทรสวัสดิ์ (2551). *รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนขององค์กรปกครองท้องถิ่นตำบลจริม อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.

- สุคนธ์รัตน์ หินคง (2558). การศึกษาความโน้มเอียงในการบริโภคของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปรินญาณมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
- สุชาดา ตั้งทางธรรม. (2558). ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ภาครัฐและนโยบายสาธารณะ (หน่วยที่ 1). พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุมัทธนา สัมมณากุล (2546). การวิเคราะห์ความโน้มเอียงในการบริโภคหน่วยสุดท้ายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจ (รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระปรินญาณมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2560). คู่มือการดำเนินโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายภาษี สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2560). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย. สืบค้นจาก <http://www.nesdb.go.th>.
- สำนักงานจังหวัดลำปาง (2562). สภาพทั่วไปจังหวัดลำปาง. สืบค้นจาก <http://www.lampang.go.th>
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลำปาง. (2562). ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปจังหวัดลำปาง. สืบค้นจาก <http://www.korsorlampang.net>.
- สำนักงานสถิติจังหวัดลำปาง. (2560). สถิติประชากรจังหวัดลำปาง. สืบค้นจาก <http://lampang.nso.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม. (2560). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยปี 2559. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2562, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การศึกษาความโน้มเอียงของการบริโภคหน่วยสุดท้ายของผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในจังหวัดลำปาง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. สภาพร่างกาย ( ) ปกติ ( ) พิการ
3. อายุ
- ( ) 18 – 30 ปี ( ) 31 – 40 ปี
- ( ) 41 - 50 ปี ( ) 51 - 60 ปี
- ( ) 61 ปีขึ้นไป
4. การศึกษา
- ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา
- ( ) มัธยมปลาย/ปวช. ( ) อนุปริญญา/ปวส.
- ( ) ปริญญาตรี ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
5. อาชีพ
- ( ) เกษตรกร ( ) เชื้อผ้า
- ( ) รับจ้าง ( ) อยู่ซ่อมรถ
- ( ) ค้าขาย ( ) เสริมสวย
- ( )ว่างงาน ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลสินทรัพย์

1. บ้าน/ที่อยู่อาศัย
- ( ) เป็นของตนเอง ( ) ไม่มี/เช่า ( ) ไม่มี/อยู่กับญาติ
2. ที่ดินทำกิน
- ( ) เป็นของตนเอง จำนวน.....ไร่
- ( ) ไม่มี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลหนี้สิน

- ท่านมีหนี้สินทั้งสิ้น จำนวน..... ท่านกู้จากสถาบันใด
- ( ) ธ.ก.ส. ( ) สหกรณ์การเกษตร
- ( ) ธนาคารพาณิชย์ ( ) ธนาคารอาคารสงเคราะห์
- ( ) อื่น ๆ

สาเหตุของการกู้เงิน

- ( ) ใช้ในการลงทุนในอาชีพ
- ( ) ใช้ในการศึกษาของบุตรหลาน
- ( ) ใช้ในการอุปโภคบริโภค
- ( ) ใช้ในการรักษาพยาบาล
- ( ) เก็บไว้ใช้ยามจำเป็น
- ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 4 ข้อมูลรายได้

ค่าจ้างและเงินเดือน	จำนวน	บาท/เดือน
รายได้จากการทำการเกษตร	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าขาย	จำนวน	บาท/เดือน
อู่ซ่อมรถ	จำนวน	บาท/เดือน
เสริมสวย	จำนวน	บาท/เดือน
เย็บผ้า	จำนวน	บาท/เดือน
อื่น ๆ.....	จำนวน	บาท/เดือน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าน้ำ/ค่าไฟ	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าเครื่องนุ่งห่ม	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าใช้จ่ายในการสื่อสาร	จำนวน	บาท/เดือน
ค่ารักษาโรค	จำนวน	บาท/เดือน
ชำระหนี้	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าการศึกษาของบุตรหลาน	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าเบี้ยประกันภัย	จำนวน	บาท/เดือน
เงินบริจาค/ค่าของงานต่าง ๆ	จำนวน	บาท/เดือน
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	จำนวน	บาท/เดือน

ส่วนที่ 6 ข้อมูลอื่น ๆ

ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐปี 2560

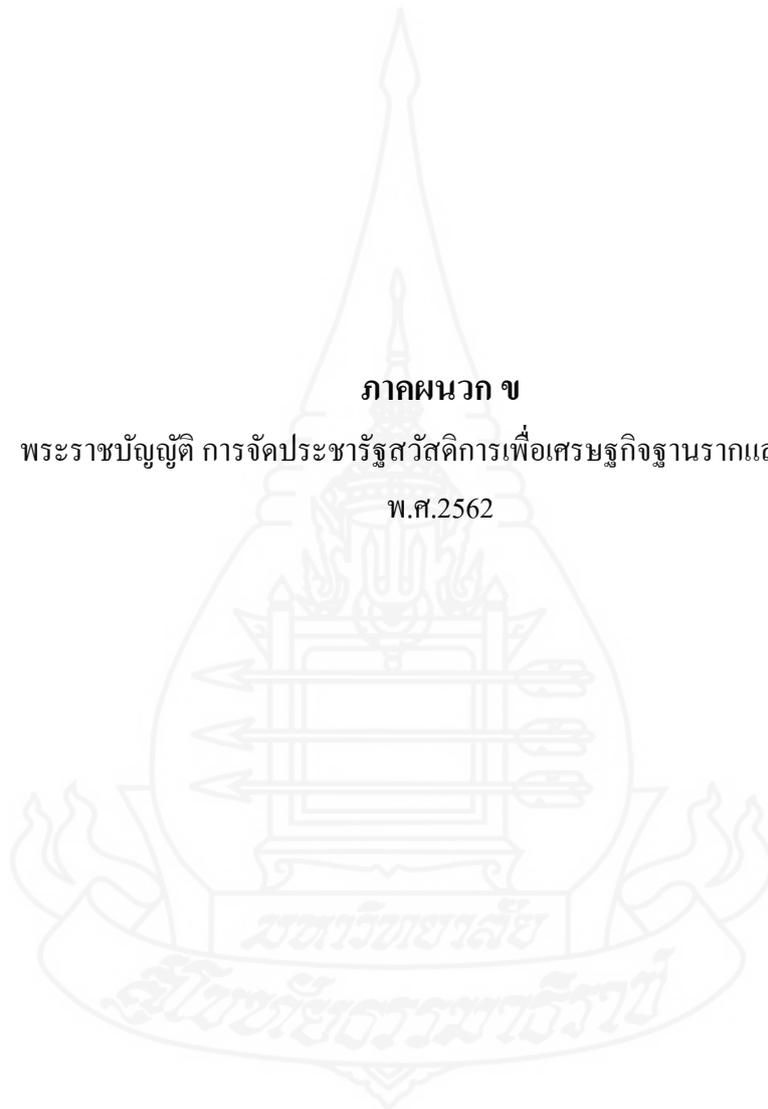
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติ การจัดประชากรรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

พ.ศ.2562

พระราชบัญญัติ
การจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อ
เศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“พระราชรัฐสวัสดิการ” หมายความว่า สวัสดิการที่จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการลดความ
เหลื่อมล้ำเพิ่มศักยภาพให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสนับสนุนโครงการที่
ให้บริการทางสังคมแก่ประชาชน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และ
ประชาชน อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

“โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” หมายความว่า โครงการที่
กระทรวงการคลังกำหนดให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีคุณสมบัติมาลงทะเบียน เพื่อเป็น
ฐานข้อมูลในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม
“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประชารัฐสวัสดิการ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณการบัญชีกลาง และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือด้านอื่น อันจะเป็นประโยชน์แก่การจัดประชารัฐสวัสดิการ

ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงการคลังคนหนึ่ง เป็นกรรมการและเลขานุการ และแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) และการให้พ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือ กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการจัดประชารัฐสวัสดิการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

ในกรณีที่วาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนได้รับแต่งตั้งแทน

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนออนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการเกี่ยวกับประชารัฐสวัสดิการ ที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพและเพิ่มศักยภาพให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายบางส่วนที่จำเป็น ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๒) พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้น โดยหน่วยงานของเอกชนมูลนิธิ หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์การเสนอโครงการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) จัดให้มีฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้รายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการการกำกับดูแล การบริหารจัดการ และการประเมินผลการดำเนินงาน ได้อย่างเหมาะสม

(๔) กำกับดูแลการบริหารจัดการ ตรวจสอบข้อมูล และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ

(๕) ประเมินผลการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งพร้อมทั้งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน

(๗) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๘ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม แต่ถ้าทั้งประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมให้เลื่อนการประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการให้นำความในมาตรา ๘ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการตามมาตรา ๘ (๑) และการสนับสนุน โครงการที่ให้บริการทางสังคมตามมาตรา ๘ (๒) ให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ประมาณการรายจ่าย วิธีการประเมินผล การวัดความคุ้มค่า และประโยชน์ที่จะได้รับรวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๑๒ การจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีพแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ทั้งนี้ การจัดพระราชรัฐสวัสดิการตามมาตรานี้อาจแตกต่างกันตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ให้กระทรวงการคลังออกบัตรสวัสดิการแห่งรัฐให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

การออกและการใช้บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

(๒) บริหารจัดการฐานข้อมูลของประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อใช้ในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการ ได้อย่างเหมาะสม

(๓) รับเงิน จ่ายเงิน และเก็บรักษาเงินของกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดทำรายงานการเงินและการบัญชีของกองทุน

(๕) รายงานผลการดำเนินงานของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) ดำเนินงานของกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และมติของคณะกรรมการ

(๗) ดำเนินการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดพระราชรัฐสวัสดิการและการดำเนินงานของกองทุน

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๔ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

มาตรา ๑๕ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนตามมาตรา ๒๕

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรจากงบประมาณรายจ่าย

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายอื่น

(๕) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนเงินและดอกผลของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๖ เงินของกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการดังต่อไปนี้(๑) การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

(๒) การสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่จัดทำขึ้น โดยหน่วยงานของเอกชน มูลนิธิหรือองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท

(๓) การดำเนินงานและบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๗ เงินกองทุนให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปปีบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ

มาตรา ๑๙ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

ให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนท รายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๒๒ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการเสนอรายงานประจำปีของกองทุนต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานของกองทุนในปีที่ล่วงมาแล้วโดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินของกองทุนรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ทั้งนี้ ให้เปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ไม่มีคำวินิจฉัยที่จำเป็นต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน อีกต่อไปให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิก กองทุน

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วย ให้กองทุนยุบเลิกเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีมีมติ

มาตรา ๒๔ เมื่อยุบเลิกกองทุนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อ ตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เงินหรือทรัพย์สินที่เหลือหลังจากการชำระบัญชีให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๕ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่อง กับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง เพื่อปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) และให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบที่ออกตามมาตรา ๔ วรรคสาม ใช้บังคับ

มาตรา ๒๗ โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการ ผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑)

มาตรา ๒๘ การออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้ แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้นำข้อบังคับเกี่ยวกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อน วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับแก่กองทุนตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรมตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ค

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

Model 1: Heteroskedasticity-corrected, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Without squared terms in variance equation

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	36.3799	96.2388	0.3780	0.7058	
income	0.935287	0.0210054	44.53	<0.0001	***

Statistics based on the weighted data:

Sum squared resid	986.5601	S.E. of regression	2.232180
R-squared	0.909198	Adjusted R-squared	0.908740
F(1, 396)	1982.573	P-value(F)	4.2e-105
Log-likelihood	-443.3784	Akaike criterion	890.7568
Schwarz criterion	897.3534	Hannan-Quinn	893.4264

Statistics based on the original data:

Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var	2971.300
Sum squared resid	1.33e+08	S.E. of regression	818.3178

Model 2: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
sex1	5105.27	327.300	15.60	<0.0001	***
sex2	4917.89	273.046	18.01	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.76e+09	S.E. of regression		2977.317	
R-squared	0.000991	Adjusted R-squared		-0.004054	
F(1, 396)	283.8528	P-value(F)		4.24e-40	
Log-likelihood	-1882.538	Akaike criterion		3769.076	
Schwarz criterion	3775.673	Hannan-Quinn		3771.746	

Model 3: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
physical1	5105.98	217.670	23.46	<0.0001	***
physical2	3236.36	612.980	5.280	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.72e+09	S.E. of regression		2947.830	
R-squared	0.020682	Adjusted R-squared		0.015735	
F(1, 396)	289.0623	P-value(F)		1.46e-40	
Log-likelihood	-1880.548	Akaike criterion		3765.095	
Schwarz criterion	3771.692	Hannan-Quinn		3767.765	

Model 4: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
age1	4342.86	713.010	6.091	<0.0001	***
age2	5450.00	271.177	20.10	<0.0001	***
age3	3675.65	160.470	22.91	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.64e+09	S.E. of regression		2888.300	
R-squared	0.064584	Adjusted R-squared		0.055088	
F(2, 394)	321.8916	P-value(F)		8.39e-63	
Log-likelihood	-1875.961	Akaike criterion		3757.922	
Schwarz criterion	3767.817	Hannan-Quinn		3761.926	

Model 5: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
education1	5542.80	250.789	22.10	<0.0001	***
education2	3955.59	349.415	11.32	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.64e+09	S.E. of regression		2881.351	
R-squared	0.064354	Adjusted R-squared		0.059629	
F(1, 396)	13.61859	P-value(F)		0.000289	
Log-likelihood	-1875.986	Akaike criterion		3755.971	
Schwarz criterion	3762.568	Hannan-Quinn		3758.641	

Model 6: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
occupation1	4543.33	575.520	7.894	<0.0001	***
occupation2	5457.14	273.540	19.95	<0.0001	***
occupation3	3939.80	332.113	11.86	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.67e+09	S.E. of regression		2911.793	
R-squared	0.049305	Adjusted R-squared		0.039653	
F(2, 394)	200.3508	P-value(F)		3.32e-48	
Log-likelihood	-1877.581	Akaike criterion		3761.162	
Schwarz criterion	3771.057	Hannan-Quinn		3765.167	

Model 7: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

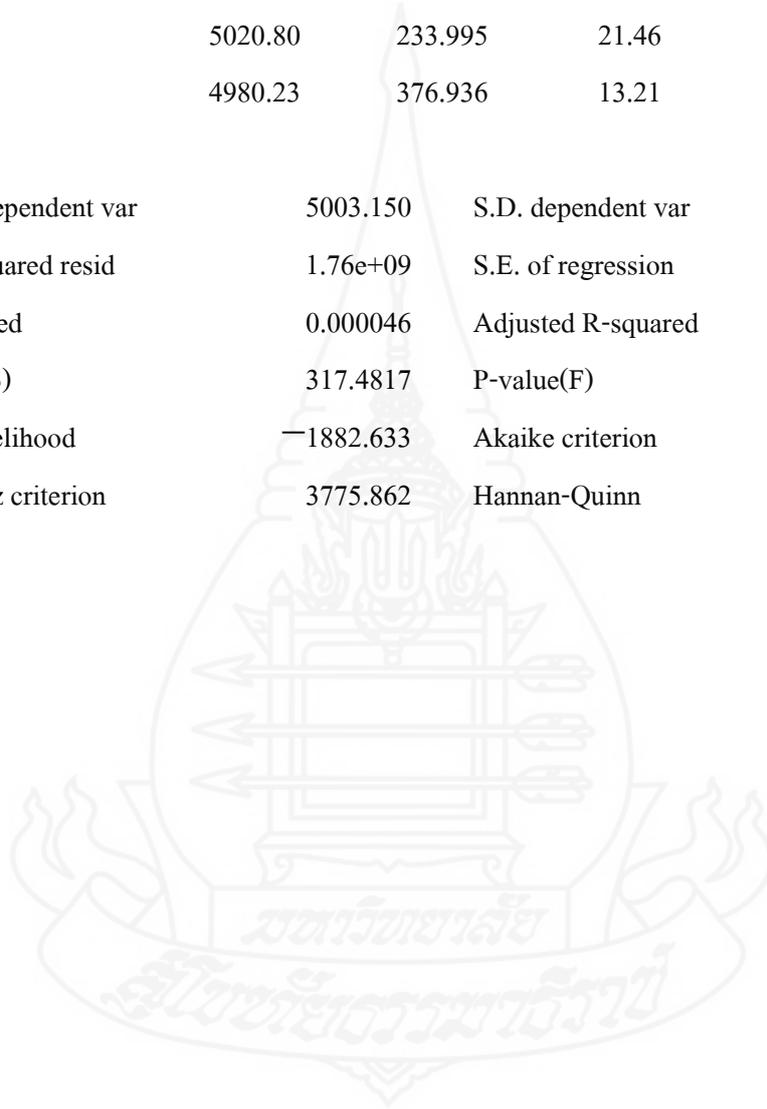
	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
asset1	4418.93	281.722	15.69	<0.0001	***
asset2	5623.51	302.225	18.61	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.68e+09	S.E. of regression		2916.698	
R-squared	0.041257	Adjusted R-squared		0.036415	
F(1, 396)	296.1267	P-value(F)		3.49e-41	
Log-likelihood	-1878.424	Akaike criterion		3760.848	
Schwarz criterion	3767.445	Hannan-Quinn		3763.518	

Model 8: OLS, using observations 1-400

Dependent variable: expenses

Heteroskedasticity-robust standard errors, variant HC1

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
debt1	5020.80	233.995	21.46	<0.0001	***
debt2	4980.23	376.936	13.21	<0.0001	***
Mean dependent var	5003.150	S.D. dependent var		2971.300	
Sum squared resid	1.76e+09	S.E. of regression		2978.725	
R-squared	0.000046	Adjusted R-squared		-0.005004	
F(1, 396)	317.4817	P-value(F)		5.22e-43	
Log-likelihood	-1882.633	Akaike criterion		3769.266	
Schwarz criterion	3775.862	Hannan-Quinn		3771.935	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสายสมร ทองอยู่
วัน เดือน ปีเกิด	3 มกราคม 2522
สถานที่เกิด	159 หมู่ 8 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.2547
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคลังจังหวัดลำปาง
ตำแหน่ง	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ

